

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ
ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Φοιτήτρια: Κατσιγιαννοπούλου Ελένη
Α.Μ.: Ξ2016128

Επιτροπή Εποπτείας
Γιώργος Μιχαλακόπουλος
Παναγιώτης Κελάνδριας

ΚΕΡΚΥΡΑ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2021

Τίτλος Εργασίας «Μετάφραση Κειμένου από Τουρκικά σε Ελληνικά και σχολιασμός των σελίδων 417-418 και 428-433 από το βιβλίο «Türkiye’de toplumsal tabakalaşma ve eşitsizlik» του Lütfi Sunar»

Περιεχόμενα

1. Πρόλογος	5
2. Γλωσσάρι	6
3. Μετάφρασμα	6
4. Πρωτότυπο	15
5. Θεωρητική Ανάλυση και Σχολιασμός.....	23
6. Επίλογος	26
7. Βιβλιογραφία.....	27

1. Πρόλογος

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία μεταφράστηκε ένα μικρό απόσπασμα από την πρώτη έκδοση του βιβλίου «Türkiye’de Toplumsal Tabakalaşma ve Eşitsizlik», επιμελητής του οποίου είναι ο κοινωνιολόγος Lütfi Sunar. Το εν λόγω βιβλίο αποτελεί μια σύμπραξη πολλών συγγραφέων, οι οποίοι έχουν συμβάλει στη συγγραφή του ανάλογα με το πεδίο εργασίας τους. Αφορμή του εγχειρήματος αυτού αποτέλεσε το γεγονός ότι τα τελευταία 30 χρόνια η παρουσία των διαφορετικών κοινωνικών στρωμάτων έχει γίνει πιο διακριτή στην εν γένει τουρκική κοινωνία. Οι μεγάλοι μετασχηματισμοί στην οικονομία και το κράτος, οι προσπάθειες ένταξης της Τουρκίας στο παγκόσμιο σύστημα, η αστικοποίηση που υπερβαίνει τα κρίσιμα όρια αλλά και το γεγονός ότι η οικονομία γινόταν όλο και περισσότερο κεφαλαιοκεντρική επέφεραν σημαντικές αλλαγές στα στρώματα, τα οποία, ωστόσο, δεν έχουν αλλοιωθεί ολοκληρωτικά λόγω παραγόντων, όπως η αστικοποίηση, η ανάπτυξη της οικονομίας και της πληροφορίας και η χρηματοπιστικοποίηση. Η οικονομία και ο συνολικός πλούτος αυξήθηκε μεν, άρχισαν δε να προκύπτουν σοβαρά προβλήματα τόσο στην κατανομή του πλούτου όσο και στη δημιουργία ευημερίας. Επομένως, φαίνεται ότι η τουρκική κοινωνία υφίσταται μια σημαντική δομική αλλαγή, η οποία επηρεάζεται από δείκτες, όπως τα ποσοστά εγκληματικότητας, η σχολική εκπαίδευση, οι ασθένειες, οι γάμοι, οι γεννήσεις παιδιών και τα διαζύγια. Παρατηρούνται στρώματα, όπως η υπό-τάξη, το πρεκαριάτο, οι εργαζόμενοι της γνώσης, η νέα μεσαία τάξη και η παγκόσμια άρχουσα τάξη, τα οποία, όμως, παρουσιάζουν διαφορετικά χαρακτηριστικά και προσανατολισμούς από την ευρεία εργατική και μεσαία τάξη και επηρεάζουν στενά την κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή. Γίνεται αντιληπτό ότι, το συγκεκριμένο εγχείρημα είναι δυνατό να χρησιμοποιηθεί ως αφετηρία από ερευνητές που ενδιαφέρονται για το θέμα αυτό, καθώς επιχειρεί να παρουσιάσει ρεαλιστικά την κατάσταση που επικρατούσε στη Τουρκία το 2016, ενώ θέτει τις βάσεις για να μελετηθούν περαιτέρω οι ανισότητες και η αλλαγή στη δομή της διαστρωμάτωσης. Τα κεφάλαια και άρθρα που περιλαμβάνει άπτονται των ζητημάτων που θεωρείται ότι έχουν επηρεάσει θεμελιωδώς την κοινωνική διαστρωμάτωση της Τουρκίας και την ανισότητα που επικρατεί εκεί. Ειδικότερα, στο κεφάλαιο που μεταφράστηκε για την παρούσα εργασία εξετάζονται οι εκφάνσεις των αθλητικών συμμετοχών που μεταβάλλονται ανάλογα με το κοινωνικά στρώμα. Παράλληλα, εξετάζονται οι τρόποι με τους οποίους αντικατοπτρίζεται η κοινωνική διαστρωμάτωση στον αθλητισμό και αναλύεται η συμπεριφορά και στάση των ατόμων απέναντι στον αθλητισμό, ανάλογα με το κοινωνικό στρώμα στο οποίο ανήκουν. Επιπρόσθετα, γίνεται μια κατά κάποιον τρόπο ιστορική αναδρομή όσον αφορά τις κοινωνίες στις οποίες επικρατούσε το φεουδαρχικό σύστημα και η σκλαβιά. Με αυτόν τον τρόπο καθίσταται αντιληπτό ότι με το πέρασμα του χρόνου δημιουργήθηκε ελεύθερος χρόνος, ο οποίος διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στη ζωή του ανθρώπου. Διαδόθηκαν ευρέως αθλήματα, στα οποία κάποτε μπορούσαν να συμμετάσχουν μόνο τα άτομα συγκεκριμένης κοινωνικής τάξης, αυξάνοντας έτσι το χάσμα μεταξύ των κοινωνικών τάξεων. Η βιομηχανοποίηση, παραδείγματος χάριν, αύξησε από τη μια πλευρά το πλεόνασμα των προϊόντων που είχε στην κατοχή του το άτομο και από την άλλη πλευρά τον ελεύθερο χρόνο και τη συμμετοχή στον αθλητισμό. Παράλληλα, μέσω της έρευνας που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια του εν λόγω εγχειρήματος παρατηρείται ότι οι κοινωνικές διαφορές των ατόμων αναδεικνύονται ακόμα και από τον εξοπλισμό που μπορεί να χρησιμοποιούν ή τους σκοπούς της άθλησης. Για αυτό το λόγο το 2012 δημιουργήθηκε ένα ερωτηματολόγιο που απαντήθηκε από άτομα διαφορετικών κοινωνικών τάξεων. Τα άτομα αυτά χαρακτηρίζονται ως «συμμετέχοντες στον μαζικό αθλητισμό», καθώς δεν βιοπορίζονται από τον αθλητισμό, αλλά οι λόγοι άθλησής τους αφορούν την υγεία και την προσωπική τους ευχαρίστηση. Συγγραφέας του εν λόγω κεφαλαίου αποτελεί ο Murat Yüksel, ο οποίος δραστηριοποιείται στους τομείς

κοινωνιολογίας του αθλητισμού, της διαστρωμάτωσης και της εκπαίδευσης και έχει εκδώσει αρκετά άρθρα και βιβλία σχετικά με τον αθλητισμό και την διαστρωμάτωση.

2. Γλωσσάρι

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi	Σύστημα Καταχώρισης Πληθυσμού με Βάση τη Διεύθυνση
BESYO	ΤΕΦΑΑ
Türkiye İstatistik Kurumu	Τουρκικό Ινστιτούτο Στατιστικής
Veri Araştırma A. Ş.	Οργανισμός Veri Arastirma
Veri Sosyo Ekonomik Statü İndeksi (VERİ S.E.S.İ)	Πίνακας Δεδομένων Κοινωνικό-Οικονομικής Κατάστασης

3. Μετάφρασμα

Η Κοινωνική Διαστρωμάτωση και ο Αθλητισμός στη Τουρκία

Murat Yüksel

Η διαστρωμάτωση, όποια μορφή και να έχει στο πέρασμα της ιστορίας, αποτελεί ένα παγκόσμιο φαινόμενο που αντικατοπτρίζεται σε όλες τις κοινωνίες. Είναι ευρέως γνωστό ότι κατά τη διάρκεια της ιστορίας στα παραδοσιακά μοντέλα διαστρωμάτωσης, όπως η σκλαβιά, η κάστα και το φεουδαρχικό σύστημα, οι διαφορές ανάμεσα στις τάξεις ήταν διακριτές ακόμη και νομικά αποδεκτές. Αντιθέτως, στις σύγχρονες κοινωνίες αν και η ύπαρξη των τάξεων δεν είναι νομικά αποδεκτή, αυτές αποτελούν μια κατάσταση που υπάρχει ως μια κοινωνική πραγματικότητα και τα όριά τους εμφανίζονται σε πιο αβέβαιες μορφές. Οι διαφορές που αντιμετωπίζουμε, κυρίως στον τρόπο ζωής, διαφαίνονται σε θέματα που αφορούν από τις διατροφικές μας συνήθειες, μέχρι τον τρόπο ένδυσης, από το ενδιαφέρον στη σωματική φροντίδα μέχρι και τις δραστηριότητες που συμμετέχουμε. Αυτές τις συνέπειες είναι δυνατόν να τις εντοπίσουμε και στον αθλητισμό ο οποίος αποτελεί έναν από τους κοινωνικούς θεσμούς. Οι κοινωνικές διαφορές των ατόμων αναδεικνύονται ολοφάνερα σε διάφορες πτυχές, όπως ο διαφορετικός προσανατολισμός των αθλητικών πρακτικών, ο αθλητικός εξοπλισμός που χρησιμοποιούν, οι αθλητικές εγκαταστάσεις που επισκέπτονται, οι σκοποί άθλησης. Με

άλλα λόγια είναι δυνατόν να διεξαχθεί μια ανάλυση τάξεων στον άξονα του αθλητισμού εξετάζοντας τις συμπεριφορές των ατόμων και των κοινωνιών.

Στο πέρασμα της ιστορίας τόσο στις κοινωνίες που υπήρχε η σκλαβιά όσο και στη μεσαιωνική Ευρώπη που κυριαρχούσε το φεουδαρχικό σύστημα αυτοί που συμμετείχαν σε αθλητικές δραστηριότητες παρατηρείται ότι αποτελούσαν μια συγκεκριμένη ομάδα που είχε πλεόνασμα προϊόντων (Dever, 2010, σελ. 185). Το φαινόμενο του ελεύθερου χρόνου που προέκυψε με την απόκτηση πλεονάσματος προϊόντων τη συγκεκριμένη περίοδο αποτελεί το μοναδικό μονοπώλιο μιας συγκεκριμένης μειονότητας. Μαζί με την βιομηχανοποίηση η αύξηση του αριθμού αυτών που έχουν πλεόνασμα προϊόντων, αύξησε ως εκ τούτου σε σημαντικό βαθμό τον ελεύθερο χρόνο και τη συμμετοχή στον αθλητισμό.

Οι διαφορές στις τάξεις διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο για την εμφάνιση σύγχρονων αθλημάτων. Ο σύγχρονος αθλητισμός γεννήθηκε στις αρχές του 19^{ου} αιώνα «στα αγγλικά δημόσια σχολεία των παιδιών αριστοκρατικών και μεγαλοαστικών οικογενειών, όπου αναδημιούργησαν ένα συγκεκριμένο αριθμό δημοτικών χορών» (Taarnuz, 2013, σελ. 146). Ωστόσο, όσο εύκολο κι αν και είναι να μεταδοθεί ο αθλητισμός μέσω του εκπαιδευτικού συστήματος, μόνο η ανώτερη τάξη επωφελείται από τις αθλητικές δραστηριότητες, ενώ η κοινωνία εν γένει δεν μπορεί να συμμετάσχει σε αυτές. Αυτή τη περίοδο παρόλο που ένα σημαντικό τμήμα της κοινωνίας δεν συμμετέχει αρκετά στην άθληση είναι γνωστό ότι μητέρα πολλών κλάδων του αθλητισμού, όπως ο στίβος, το ράγκμπι και το ποδόσφαιρο, είναι η Αγγλία.

Από την άλλη πλευρά με τον ερχομό του 20^{ου} αιώνα «το άθλημα που στην ανώτερη τάξη του Δυτικού κόσμου προοριζόταν κάποτε για αυτούς που ανήκαν στην κατηγορία των ετεροφυλόφιλων λευκών ανδρών πολιτών μετατράπηκε μέσω ενός πλαισίου μετασχηματισμών σε μια δραστηριότητα στην οποία συμμετείχαν αρχικά μετανάστες, εργάτες, γυναίκες και στη συνέχεια και ομοφυλόφιλοι» (Defrance, 1995, σελ. 51-S2). Τα πρώτα χρόνια το άθλημα που αποτελούσε μονοπώλιο μιας συγκεκριμένης τάξης με τον καιρό εξαπλώθηκε σε όλη την κοινωνία. Η κατάσταση αυτή επικρατεί τουλάχιστον στα ανεπτυγμένα κράτη, καθώς στη Γερμανία παραδείγματος χάριν ένα στα τρία άτομα είναι μέλος αθλητικού συλλόγου. Με άλλα λόγια, σε 90.000 αθλητικούς ομίλους αθλούνται 27 εκατομμύρια άτομα (Frankfurter Societäts-Medien GmbH, n.d.). Επιπλέον, το ενδιαφέρον για τον αθλητισμό αυξήθηκε τόσο, που στην Αμερική τη δεκαετία του '60 οι άνδρες που δεν συμμετείχαν σε συζητήσεις σχετικά με τον αθλητισμό αντιμετωπίζονταν ως άτομα που έχριζαν παρακολούθησης ψυχίατρου. (Stone, 1969, σελ. 10). Σε διάστημα περίπου ενός αιώνα και με την πάροδο του χρόνου ο αθλητισμός, που αποτελούσε μια αθλητική δραστηριότητα, στην οποία μπορούσαν να συμμετέχουν μόνο τα άτομα που τα πρώτα χρόνια ανήκαν στην ανώτερη τάξη στην Αγγλία, διαδόθηκε στη μεσαία και κατώτερη τάξη.

Από το τελευταίο τέταρτο του 20^{ου} αιώνα και εξής, εμφανίστηκε μια νέα καταναλωτική αντίληψη και τα άτομα ξεκίνησαν να διαφοροποιούνται, ακόμα και να ορίζονται από τα προϊόντα που καταναλώνουν. Στις σύγχρονες κυρίως κοινωνίες το σώμα, όπως και άλλοι παράγοντες σαν τη διατροφή, την άθληση, τον τρόπο ζωής και τα προϊόντα ομορφιάς, αποτελεί ένα απαραίτητο αντικείμενο κατανάλωσης, το οποίο βρίσκεται στο επίκεντρο. Επιπρόσθετα, το σώμα μας φανερώνει διάφορες έννοιες ως ένα μέσο επικοινωνίας στην καθημερινή ζωή, στις κοινωνικές σχέσεις, στις σχέσεις εξουσίας και στις σχέσεις μεταξύ τάξεων (Okumuş, 2011, σελ. 46,47). Από την άλλη πλευρά εκτός από το σώμα μας, τα ρούχα, οι δραστηριότητες που επιλέγουμε στον ελεύθερο χρόνο μας, το σπίτι, το αυτοκίνητο που χρησιμοποιούμε κτλ, αλλά και όλα τα προϊόντα που καταναλώνουμε έχουν μια

συμβολική σημασία. Οι επιλογές αυτές που πραγματοποιούμε ως άτομα δεν είναι τυχαίες. Εν αντιθέσει η κάθε πρακτική κατανάλωσης καταδεικνύει τον τρόπο ζωής μας. Οι διαφορές στον τρόπο ζωής εμφανίζονται ως στοιχεία που διαχωρίζουν είτε το άτομο είτε τη κοινωνία από άλλους. Με άλλα λόγια, η καταναλωτική κοινωνία είτε μας διαφοροποιεί είτε μας εντάσσει ανάλογα με τα γούστα μας (Featherstone, 2005, σελ. 145, Chaney, 19a 14). Αυτές οι διαφορές που αντιμετωπίζουμε σε κάθε επίπεδο της κοινωνικής ζωής φαίνονται επίσης και στον αθλητισμό, ο οποίος αποτελεί από μόνος του έναν από τους κοινωνικούς θεσμούς. Όπως δήλωσε και ο Elias (2008, σελ. 3) παρατηρώντας τα αθλήματα που πραγματοποιεί μια κοινωνία μπορούμε να μάθουμε για τη δομή της. Αυτή η πληροφορία για τον αθλητισμό μάς δίνει την ευκαιρία να κάνουμε μια κοινωνική ανάλυση.

Οι κοινωνικές διαφορές αντικατοπτρίζονται στον αθλητισμό

Στα άτομα διαφορετικού κοινωνικού στάτους υπάρχει ένας μοναδικός τρόπος ζωής οι διαφορές του οποίου αποτελούν ταυτόχρονα έναν δείκτη διαστρωμάτωσης. Επιπλέον, σε αυτό το πλαίσιο αναλύεται και η σχέση της κοινωνικής διαστρωμάτωσης μεταξύ του αθλητισμού.

Κοινωνική Διαστρωμάτωση και Αθλητισμός στη Τουρκία

Στη Δύση η σχέση της κοινωνικής διαστρωμάτωσης με τον αθλητισμό είναι ένα θέμα με το οποίο ασχολούνται πολλοί κοινωνιολόγοι. Στο συγκεκριμένο πλαίσιο εξετάζονται οι εκφάνσεις των αθλητικών συμμετοχών που μεταβάλλονται ανάλογα με το κοινωνικό στρώμα. Επομένως, ο σημαντικότερος λόγος για να στραφούμε σε μια τέτοια έρευνα είναι για να προσδιορίσουμε πώς πραγματοποιείται στην κοινωνία μας η αντικατοπτριζόμενη με διαφορετικούς τρόπους στον αθλητισμό διαστρωμάτωση. Επιπρόσθετα, η εν προκειμένω έρευνα, της οποίας στόχος είναι ο προσδιορισμός της σχέσης ανάμεσα στις αθλητικές συμμετοχές και τα κοινωνικά στρώματα στη χώρα μας, είναι η πρώτη έρευνα που διεξάγεται χρησιμοποιώντας ένα δείκτη σύγκρισης και επομένως είναι πιθανό να προκύψουν ορισμένες ελλείψεις.

Η έρευνα, ωστόσο, στηρίζεται σε μια γενική υπόθεση ότι «οι αθλητικές πρακτικές διαφοροποιούνται σύμφωνα με τις κοινωνικές τάξεις», ενέχοντας παράλληλα μια πληθώρα υπό- υποθέσεων.

Το κύριο δείγμα της έρευνας αποτελείται από άτομα άνω των 15 χρονών «που κατοικούν στην Κωνσταντινούπολη, δεν ανήκουν στο χώρο (παραδείγματος χάριν είναι ερασιτέχνες ή άτομα που δεν ασχολούνται επαγγελματικά με τον αθλητισμό, δεν είναι απόφοιτοι ΤΕΦΑΑ, καθηγητές φυσικής αγωγής, προπονητές είτε αθλητές, ή δεν εργάζονται σε ιδιωτική ή δημόσια αθλητική επιχείρηση κτλ.) αλλά είναι άτομα που μπορεί να ασχολούνται και να μην ασχολούνται με τον αθλητισμό». Με άλλα λόγια το δείγμα της έρευνας αποτελείται από άτομα που χαρακτηρίζονται ως «συμμετέχοντες στο μαζικό αθλητισμό» και δεν ασχολούνται με τον αθλητισμό, δεν έχουν δηλαδή ως επάγγελμα τον αθλητισμό ούτε βιοπορίζονται από αυτόν, αλλά από άτομα που επιδιώκουν την ευεξία, την χαρά και άλλους παρόμοιους σκοπούς.

Προκειμένου να αντιπροσωπευτεί ο πληθυσμός της Κωνσταντινούπολης η έρευνα διεξήχθη με δειγματοληψία ποσοστώςεων από 500 άτομα. Τα δείγματα δημιουργήθηκαν έχοντας καθοριστεί ποσοστώσεις στον άξονα των στρωμάτων. Στο πλαίσιο αυτό ορίζονται

πέντε ξεχωριστές ποσοστώσεις: αυτοί που αθλούνται/ αυτοί που δεν αθλούνται, η ηλικία, το φύλο, η μόρφωση και η κοινωνικοοικονομική κατάσταση. Για τον καθορισμό αυτών των ποσοστώσεων λήφθηκαν υπόψη τα πραγματικά δεδομένα της Κωνσταντινούπολης. Επιπλέον, κατά τον καθορισμό των ποσοστώσεων της ηλικίας, του φύλου και της μόρφωσης αξιοποιήθηκε το Σύστημα Καταχώρισης Πληθυσμού με Βάση τη Διεύθυνση (Adrese Dayali Nüfus Kayıt Sistemi) του Τουρκικού Ινστιτούτου Στατιστικής (Türkiye İstatistik Kurumu). Ωστόσο, όταν καθορίστηκαν οι ποσοστώσεις της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης τέθηκε ως βάση η ανάλυση που πραγματοποιήθηκε από τον οργανισμό Veri Arastirma βασιζόμενη στην κοινωνικοοικονομική κατάσταση των νοικοκυριών από 6 κοινωνικές τάξεις.

Το ερωτηματολόγιο που δημιουργήθηκε στα πλαίσια της έρευνας κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2012 απαντήθηκε από άτομα που ανήκουν σε διαφορετικές κοινωνικές τάξεις. Ως δείκτης κοινωνικής διαστρωμάτωσης χρησιμοποιήθηκε ο Πίνακας Δεδομένων Κοινωνικό-Οικονομικής Κατάστασης (VERIS.E.S.I.) από τον Veri Arastirma, σύμφωνα με τον οποίο καταρτίστηκε το ερωτηματολόγιο. Στον δείκτη περιλαμβάνονται οι προετοιμασμένες ερωτήσεις, προκειμένου να προσδιοριστεί η κοινωνικοοικονομική κατάσταση ανά νοικοκυριό. Όσον αφορά το ερωτηματολόγιο συμπεριλήφθηκαν ερωτήσεις για να προσδιοριστεί η στάση και η συμπεριφορά των συμμετεχόντων σχετικά με τον αθλητισμό.

Τα στοιχεία αξιολογήθηκαν από τους ερευνητές μέσω ενός στατιστικού προγράμματος, εγκατεστημένου στον υπολογιστή. Επιπλέον, στις στατιστικές αναλύσεις, προκειμένου να προσδιοριστούν οι σχέσεις ανάμεσα στις μεταβλητές, χρησιμοποιήθηκε ανάλυση χ^2 . Τα αποτελέσματα παρουσιάστηκαν σε πίνακες συχνότητας και διασταύρωσης. Στις περιπτώσεις που ήταν δυνατό να πραγματοποιηθεί ανάλυση χ^2 οι αξιολογήσεις έγιναν με ορθολογική τάση.

Εξετάζοντας το περιεχόμενο της έρευνας, αναφερόμενοι στα αθλήματα στον άξονα των τάξεων, αναλύθηκαν οι αθλητικοί κλάδοι που έρχονται πρώτοι στο μυαλό, η συχνότητα άθλησης, τα αθλήματα που θα επιθυμούσαν τα άτομα, οι χώροι, οι σκοποί, οι παράγοντες άθλησης, οι ομιλίες για τον αθλητισμό, η παρακολούθηση αθλητικών δραστηριοτήτων στα μέσα μαζικής επικοινωνίας, οι χώροι παρακολούθησης αθλητικών αγώνων, το επίπεδο αθλητικών γνώσεων, ο χρόνος αφιέρωσης στη σωματική φροντίδα, η επαγγελματική αθλητική επίβλεψη, η αθλητική συνείδηση, μερικές συμπεριφορές σχετικές με τον αθλητισμό και οι λόγοι μη άθλησης.

Εξετάζοντας τη σχέση ανάμεσα στα κοινωνικά στρώματα και «στον κλάδο άθλησης που έρχεται πρώτος στο μυαλό όταν ακούν τη λέξη αθλητισμός», φαίνεται ότι στο ανώτερο κοινωνικό στρώμα το άθλημα που έρχεται πρώτο στο μυαλό στο άκουσμα της λέξης «αθλητισμός» είναι η κολύμβηση, ενώ στο μεσαίο και κατώτερο κοινωνικό στρώμα είναι το ποδόσφαιρο. Επιπλέον, εξετάζοντας τα αποτελέσματα από την πλευρά της ποικιλομορφίας των κλάδων, ενώ στις έρευνες που διεξάγονται στις δυτικές κοινωνίες η ποικιλομορφία των δραστηριοτήτων αυξήθηκε από το ανώτερο στο κατώτερο κοινωνικό στρώμα, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της δικής μας έρευνας όταν αναφέρεται ο αθλητισμός στο ανώτερο κοινωνικό στρώμα έρχονται 26 κλάδοι στο μυαλό, 37 στο μεσαίο, ενώ στο κατώτερο κοινωνικό στρώμα 32 κλάδοι.

Εξετάζοντας τη σχέση ανάμεσα στα κοινωνικά στρώματα και την «τακτική άσκηση», φαίνεται ότι το ποσοστό τακτικής άσκησης αυξάνεται από το ανώτερο στο κατώτερο κοινωνικό στρώμα. Συγκεκριμένα, το ποσοστό τακτικής άσκησης, που στο ανώτερο κοινωνικό στρώμα το κυμαίνεται στο 14%, στο μεσαίο κοινωνικό στρώμα αυξάνεται στο 23% και στο κατώτερο στο 25%.

Εξετάζοντας «τα αθλήματα στα οποία τα άτομα συμμετέχουν ενεργά» σε σχέση με τα κοινωνικά στρώματα, ενώ ανάμεσα στα αθλήματα που επιλέγονται στο ανώτερο στρώμα βρίσκονται με την ακόλουθη σειρά πέντε κλάδοι, το περπάτημα, η κολύμβηση, το γυμναστήριο, το ποδόσφαιρο, το βόλεϊ και η ποδηλασία, στο μεσαίο στρώμα τα αθλήματα που φαίνεται να επιλέγονται με τη σειρά είναι το περπάτημα, η κολύμβηση, το γυμναστήριο, και η ποδηλασία. Όσον αφορά το κατώτερο στρώμα επιλέγονται με τη σειρά το περπάτημα, το ποδόσφαιρο, η κολύμβηση, το βόλεϊ και το μπάσκετ. Εξετάζοντας λίγο πιο λεπτομερώς τα αποτελέσματα φαίνεται ότι το περπάτημα δεν παρουσιάζει καμία σημαντική διαφορά ανάμεσα στα κοινωνικά στρώματα. Παρατηρείται, όμως, ότι η επιλογή αθλημάτων, όπως είναι η κολύμβηση, το γυμναστήριο, η ποδηλασία, η αερόβια άσκηση με αναβατικό σκαλοπάτι (step), το τένις, το μπάτμινγκτον, η πεζοπορία, η ορειβασία και το τρέξιμο μειώνεται από το ανώτερο στο κατώτερο στρώμα. Αντιθέτως, το ποδόσφαιρο επιλέγεται περισσότερο στο μεσαίο στρώμα, λιγότερο στο ανώτερο, ενώ στο κατώτερο ακόμα λιγότερο. Το βόλεϊ και το μπάσκετ, ενώ στο ανώτερο και κατώτερο στρώμα επιλέγονται σε παρόμοια ποσοστά μεταξύ τους, στο μεσαίο στρώμα επιλέγονται λιγότερο. Επιπρόσθετα, παρά το γεγονός ότι η γυμναστική στο μεσαίο και κατώτερο στρώμα επιλέγεται σε παρόμοια ποσοστά μεταξύ τους, στο ανώτερο στρώμα αυξάνεται αισθητά. Όσον αφορά το σκάκι, παρόλο που στο ανώτερο και κατώτερο στρώμα επιλέγεται σε παρόμοια ποσοστά μεταξύ τους, στο μεσαίο κοινωνικό στρώμα υπάρχει μια σημαντική μείωση. Επιπλέον, ενώ οι πιλάτες και τα αθλήματα της Άπω Ανατολής στο ανώτερο και μεσαίο στρώμα επιλέγονται σε παρόμοια ποσοστά μεταξύ τους, στο κατώτερο στρώμα μειώνονται αισθητά. Όσον, όμως, αφορά τον αθλητισμό και τα αθλήματα πάλης, ενώ στο ανώτερο στρώμα δεν επιλέγονται καθόλου, στο μεσαίο και κατώτερο στρώμα φαίνεται ότι επιλέγονται σε παρόμοια ποσοστά μεταξύ τους.

Ως προς τη σχέση ανάμεσα στα κοινωνικά στρώματα και «τη συμμετοχή σε ατομικά και ομαδικά αθλήματα» παρατηρείται ότι η συμμετοχή στα ατομικά αθλήματα μειώνεται από το ανώτερο στο κατώτερο στρώμα. Στα ομαδικά αθλήματα δε φαίνεται να υπάρχει σημαντική διαφορά των συμμετοχών ανάμεσα στα κοινωνικά στρώματα. Όσον, όμως, αφορά τη σχέση ανάμεσα στα στρώματα και τον αριθμό των κλάδων του αθλητισμού παρατηρείται ότι ο αριθμός των κλάδων που επιλέγονται από το ανώτερο μέχρι το κατώτερο στρώμα μειώνεται.

Αναφορικά με τη σχέση μεταξύ των στρωμάτων και των «αθλημάτων που αυτά θα επιθυμούσαν», ενώ στην ανώτερη τάξη ανάμεσα στα αθλήματα βρίσκονται με τη σειρά η κολύμβηση, το καγιάκ και η ιππασία, στη μεσαία τάξη φαίνεται να είναι αντιστοίχως η κολύμβηση, το ποδόσφαιρο, το τένις και το μπάσκετ. Στην κατώτερη τάξη επιλέγονται η κολύμβηση, το ποδόσφαιρο, το τένις και το μπάσκετ. Παρατηρώντας λεπτομερώς τα αποτελέσματα της έρευνας, ενώ φαίνεται ότι στην ανώτερη και μεσαία τάξη η κολύμβηση επιλέγεται σχεδόν στο ίδιο ποσοστό, το ποσοστό αυτό στην κατώτερη τάξη μειώνεται. Επιπροσθέτως, από την ανώτερη προς την κατώτερη τάξη, αν και το ποσοστό των αθλημάτων, όπως είναι το τένις, το καγιάκ, οι πιλάτες, τα αθλήματα της Άπω Ανατολής, το γκολφ, το αϊκίντο, η σκοποβολή, η πεζοπορία, το σκάκι, η ξιφασκία, η ιστιοπλοΐα και το σέρφινγκ, μειώνεται, το ποσοστό επιθυμίας για τα αθλήματα όπως το βόλεϊ, το μπάσκετ, η ενόργανη γυμναστική, η πάλη και το τρέξιμο αυξάνεται. Η ιππασία και η ορειβασία, ενώ στην ανώτερη και μεσαία τάξη επιλέγονται σχεδόν στο ίδιο ποσοστό, στην κατώτερη τάξη μειώνονται. Επιπλέον, το ποδόσφαιρο, αν και στην μεσαία και κατώτερη τάξη επιλέγεται σε ίδιο ποσοστό, στην ανώτερη τάξη μειώνεται. Το περπάτημα και η γυμναστική, παρά το γεγονός ότι στην ανώτερη και την κατώτερη τάξη επιλέγονται στο ίδιο ποσοστό, στη μεσαία τάξη μειώνονται. Όσον αφορά την ποδηλασία, ενώ στην ανώτερη και τη μεσαία τάξη μειώνεται κατά το ίδιο ποσοστό, στην κατώτερη τάξη αυξάνεται.

Εξετάζοντας τη σχέση ανάμεσα στις τάξεις και «τον χώρο άθλησης» φαίνεται ότι από την ανώτερη στη κατώτερη τάξη υπάρχει ξεκάθαρη μείωση όσον αφορά την άθληση σε αθλητικές εγκαταστάσεις, κατάσταση που φαίνεται να επικρατεί και κατά την προσέλευση στο γυμναστήριο. Είναι γεγονός, όμως, ότι λίγο ή πολύ γίνεται χρήση αυτών των αθλητικών εγκαταστάσεων. Εντούτοις, το μόνιμο κόστος συμμετοχής που υπάρχει καθιστά αυτή τη διαφορά πιο διακριτή. Από την άλλη πλευρά από την ανώτερη στην κατώτερη τάξη παρατηρείται σημαντική αύξηση στην επίσκεψη κατάλληλων χώρων άθλησης για περπάτημα. Επιπρόσθετα, στη μεσαία τάξη παρατηρείται μια ξεκάθαρη αύξηση στην άθληση σε τεχνητό χλοοτάπητα, ενώ στην ανώτερη και κατώτερη τάξη η επιλογή αυτή βρίσκεται στα ίδια επίπεδα.

Σχετικά με τους «στόχους άθλησης» ανάμεσα στις τάξεις φαίνεται ότι η άθληση με στόχο την καθυστέρηση του γήρατος, τη φυσική κατάσταση, τη σωστή στάση σώματος, την υγεία, την ευτυχία και την αποβολή άγχους έχει την ίδια σημασία για όλες τις τάξεις. Η άθληση με σκοπό την απώλεια βάρους και τη διασκέδαση φαίνεται ότι είναι πιο σημαντική για την ανώτερη τάξη. Υπάρχει μια αξιοσημείωτη σχέση ανάμεσα στις τάξεις σχετικά με την επιθυμία για επιτυχία και την απόκτηση φίλων. Επομένως, η άθληση με σκοπό την επιτυχία και την απόκτηση φίλων αυξάνεται από την ανώτερη στην κατώτερη τάξη. Επιπλέον, υπάρχει μια αξιοσημείωτη σχέση ανάμεσα στις τάξεις και την εκτίμηση και αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου. Η άθληση με σκοπό την εκτίμηση και αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου αυξάνεται από την ανώτερη στην κατώτερη τάξη. Επιπρόσθετα, παρατηρείται ότι η άθληση με σκοπό το αίσθημα του ανήκειν σε μια ομάδα, ενώ στη μεσαία και κατώτερη τάξη είναι πιο ισχυρή, στην ανώτερη τάξη τείνει να μειώνεται σε σημαντικό ποσοστό. Μολαταύτα, υπάρχει μια αξιοσημείωτη σχέση ανάμεσα τόσο στα χρήματα όσο και στην απόκτηση φήμης. Επιπλέον, μεταβαίνοντας από την ανώτερη στην κατώτερη τάξη φαίνεται ότι ο σκοπός απόκτησης χρημάτων και φήμης αυξάνεται ολοφάνερα.

Εξετάζοντας τη σχέση ανάμεσα στους «παράγοντες που οδήγησαν στον αθλητισμό» και τις τάξεις, φαίνεται ότι από την ανώτερη στην κατώτερη τάξη οι παράγοντες, όπως η επιρροή του συζύγου, του δασκάλου και η σχολική ζωή αυξάνονται, ενώ παράγοντες, όπως οι συνθήκες του χώρου εργασίας μειώνονται. Επιπρόσθετα, παρατηρείται ότι ο παράγοντας των φιλικών συναναστροφών επηρεάζει το ίδιο όλες τις τάξεις, ενώ ο παράγοντας της απόκτησης ενός παιδιού επηρεάζει περισσότερο τη μεσαία τάξη, στη συνέχεια την κατώτερη και λιγότερο την ανώτερη. Παρατηρείται ότι στον αθλητικό προσανατολισμό παράγοντες, όπως οι εφημερίδες, τα περιοδικά και η τηλεόραση επηρεάζουν περισσότερο τη μεσαία και την κατώτερη τάξη.

Εξετάζοντας τις «συζητήσεις σχετικά με τον αθλητισμό» και τις τάξεις, αυτοί που υποστηρίζουν ότι «σχολιάζουν έναν αγώνα» συναντώνται κυρίως στη μεσαία τάξη, μετά στην ανώτερη και λιγότερο στην κατώτερη τάξη. Φαίνεται, όμως, ότι στη σχέση ανάμεσα σε εκείνους που υποστηρίζουν ότι «συζητούν για τον αθλητισμό πέραν του ποδοσφαίρου» και τις τάξεις υπάρχει μια μείωση από την ανώτερη στην κατώτερη τάξη. Ανάμεσα στις τάξεις και σε αυτούς που «εκφράζουν μια άποψη σχετικά με την αθλητική πολιτική του κράτους» υπάρχει μια αξιοσημείωτη σχέση, καθώς αυτή μειώνεται από την ανώτερη στην κατώτερη τάξη. Επιπλέον, αξιοσημείωτη σχέση υπάρχει και ανάμεσα στις τάξεις και στην «παρακολούθηση αθλητικών εκπομπών», η οποία παρατηρείται κυρίως στη μεσαία τάξη, στη συνέχεια στην ανώτερη και λιγότερο στη κατώτερη τάξη.

Κοιτάζοντας τη σχέση ανάμεσα στην «παρακολούθηση αθλητικών δραστηριοτήτων στα μέσα μαζικής ενημέρωσης» και τις τάξεις, υπάρχει αξιοσημείωτη σχέση ανάμεσα στη

«καθημερινή ανάγνωση της εφημερίδας» και τις τάξεις. Φαίνεται ότι από την κατώτερη τάξη στην ανώτερη το ποσοστό ανάγνωσης εφημερίδας αυξάνεται ολοφάνερα. Επιπλέον, σημαντική σχέση υπάρχει ανάμεσα στη κοινωνική διαστρωμάτωση και στα «θέματα που κατ' εξοχήν διαβάζονται στις εφημερίδες». Συγκεκριμένα, εξετάζοντας τις λεπτομέρειες της εν λόγω σχέσης, αυτοί που διαβάζουν πολιτικές σελίδες, ενώ στην ανώτερη τάξη είναι ένας στους δύο, στην κατώτερη τάξη μειώνονται σε έναν στους τέσσερις. Στις σελίδες εφημερίδων σχετικά με την οικονομία αλλά και περιοδικών δεν φαίνεται κάποια διαφορά ανάμεσα στις τάξεις, ενώ με ποσοστό 10% η σχέση αυτή περιλαμβάνεται στη τελευταία θέση των θεμάτων που διαβάζονται κατά προτεραιότητα. Μεταβαίνοντας από την ανώτερη στην κατώτερη τάξη τα θέματα που άπτονται της υγείας διαβάζονται κατά προτεραιότητα και αυξάνονται, γεγονός που φαίνεται να επικρατεί και κατά την ανάγνωση αθλητικών θεμάτων. Από την άλλη πλευρά εξετάζοντας τη σχέση ανάμεσα στις τάξεις και την «παρακολούθηση αθλητικών προγραμμάτων στην τηλεόραση» παρατηρείται ότι αυτοί που παρακολουθούν περισσότερο τα αθλητικά προγράμματα βρίσκονται στη μεσαία τάξη, ακολουθούν αυτοί της ανώτερης τάξης, ενώ οι λιγότεροι βρίσκονται στην κατώτερη τάξη. «Το ποσοστό παρακολούθησης αθλητικών αγώνων στην τηλεόραση» μειώνεται από την ανώτερη στην κατώτερη τάξη.

Σύμφωνα με τη σχέση ανάμεσα στις τάξεις με τους «χώρους παρακολούθησης αθλητικών αγώνων» η «παρακολούθηση των αθλητικών αγώνων στο σπίτι» έχει για όλες τις τάξεις την ίδια σπουδαιότητα. Αυτοί που στην ερώτηση «πηγαίνετε σε καφετέριες για να παρακολουθήσετε αθλητικούς αγώνες» απαντούν «μερικές φορές», ενώ στην ανώτερη και μεσαία τάξη αποτελούν το 15%, στην κατώτερη τάξη μειώνονται κατά το ήμισυ. Επιπλέον, ανάμεσα στις τάξεις και την «παρακολούθηση αθλητικών αγώνων σε στάδιο» υπάρχει αξιοσημείωτη σχέση, καθώς ενώ το πιο υψηλό ποσοστό αυτών που πηγαίνουν «μερικές φορές» στο στάδιο φαίνεται να βρίσκεται στη μεσαία τάξη, το υψηλότερο ποσοστό όμως εκείνων που πηγαίνουν «σπάνια» ή «δεν πηγαίνουν καθόλου» στο στάδιο βρίσκεται στην κατώτερη τάξη. Επιπρόσθετα, σημαντική σχέση υπάρχει ανάμεσα στις τάξεις και στην «παρακολούθηση αθλητικών αγώνων στο γυμναστήριο». Προκειμένου να παρακολουθήσουν αθλητικούς αγώνες αυτοί που «πηγαίνουν κάθε φορά» στο γυμναστήριο αυξάνονται από την ανώτερη στην κατώτερη θέση. Εντούτοις, αν και το ποσοστό αυτών που πηγαίνουν «μερικές φορές» στο γυμναστήριο παρατηρείται στο πιο υψηλό επίπεδο στην ανώτερη τάξη, στην κατώτερη τάξη μειώνεται. Ωστόσο, το ποσοστό αυτών που υποστηρίζουν ότι πηγαίνουν «σπάνια» ή «ποτέ» βρίσκεται περισσότερο στην κατώτερη τάξη.

Καθώς αξιολογούμε τη σχέση ανάμεσα στις τάξεις και την «άθληση με αθλητικά ρούχα», μεταξύ των τάξεων και της «άθλησης με καθημερινά ρούχα» υπάρχει μια αξιοσημείωτη σχέση, καθώς η ίδια αυξάνεται από την ανώτερη στη κατώτερη τάξη. Παρατηρείται, επιπρόσθετα, μια σημαντική σχέση ανάμεσα στις τάξεις και την «άθληση με φόρμα», καθώς η άθληση με αυτή την επιλογή ένδυσης μειώνεται από την ανώτερη στην κατώτερη τάξη. Επιπλέον, άλλη μια σημαντική σχέση βρίσκεται ανάμεσα στις τάξεις και «την ένδυση με σορτσάκι και κοντομάνικο κατά τη διάρκεια της άσκησης». Κατά τη διάρκεια της άσκησης, ενώ το μισό της ανώτερης και μεσαίας τάξης φοράει «πάντα» σορτσάκι και κοντομάνικο, στην κατώτερη τάξη αυτό το ποσοστό βρίσκεται στο 33%. Ενώ το ποσοστό στην ανώτερη τάξη αυτών που επιλέγουν «μερικές φορές» τέτοιου είδους ένδυσης είναι στο 28%, το ποσοστό αυτό στη μεσαία και κατώτερη τάξη είναι περίπου στο 13%. Το ποσοστό αυτών που δεν επιλέγουν «ποτέ» τέτοια ρούχα αυξάνεται από την ανώτερη τάξη στη κατώτερη τάξη. Παρατηρείται, επίσης, ότι στις τάξεις το ποσοστό αυτών που «φοράνε μαγιό κατά τη διάρκεια της άσκησης» και «κολάν» αυξάνεται από την ανώτερη στη κατώτερη τάξη.

Εξετάζοντας τη σχέση ανάμεσα στις τάξεις και «το επίπεδο αθλητικών γνώσεων», το ποσοστό που απαντά «σωστό» στην ερώτηση «ο Χακάν Σουκούρ ήταν ποδοσφαιριστής από τη Γαλατασαράι» μειώνεται από την ανώτερη στη κατώτερη τάξη. Επιπλέον, υπάρχει μια αξιοσημείωτη σχέση ανάμεσα στις τάξεις και στην επαλήθευση της πληροφορίας ότι «οι Ολυμπιακοί αγώνες του 2012 θα γινόταν στο Λονδίνο». Ειδικότερα, ενώ στην ανώτερη και μεσαία τάξη τα ποσοστά αυτών που απαντούν «σωστά» βρίσκονται κοντά μεταξύ τους, παρατηρείται ότι στην κατώτερη τάξη αυτό μειώνεται. Επιπλέον, αξιοσημείωτη σχέση υπάρχει και ανάμεσα στις τάξεις και την επιβεβαίωση της πληροφορίας ότι «για το 2012 η Κωνσταντινούπολη είναι η Ευρωπαϊκή Πόλη Αθλητισμού». Παρατηρείται ότι ενώ αυτοί που απαντούν «σωστά» μειώνονται από την ανώτερη στη κατώτερη τάξη, αυτοί που απαντούν «δεν είμαι σίγουρος/-η, δεν ξέρω» αυξάνονται από την ανώτερη στην κατώτερη τάξη. Ωστόσο, αυτοί που απαντούν «λάθος» μειώνονται από την ανώτερη στην κατώτερη τάξη. Παρομοίως υπάρχει άλλη μια αξιοσημείωτη σχέση ανάμεσα στις τάξεις και στην επαλήθευση της πληροφορίας ότι «ο Μαραθώνιος Δρόμος είναι ένας αγώνας πάνω από 40 χλμ». Μολονότι παρατηρείται ότι αυτοί που απαντούν «σωστά» στην ερώτηση μειώνονται από την ανώτερη στην κατώτερη τάξη, αυτοί που απαντούν «δεν είμαι σίγουρος/-η – δεν ξέρω» μειώνονται από την ανώτερη στην κατώτερη τάξη. Το ποσοστό αυτών που απαντούν «λάθος», ενώ στην ανώτερη και μεσαία τάξη είναι το ίδιο, στην ανώτερη τάξη μειώνεται.

Αξιοσημείωτη είναι και η σχέση ανάμεσα στις τάξεις και στο «χρόνο που αφιερώνεται στη φροντίδα του σώματος». Αν και δεν υπάρχουν μεγάλες διαφορές ανάμεσα στις τάξεις και στο θέμα αφιέρωσης χρόνου στη φροντίδα του σώματος, το ποσοστό αυτών που αφιερώνουν χρόνο αυξάνεται από την ανώτερη στη κατώτερη τάξη.

Εξετάζοντας τη σχέση ανάμεσα στις τάξεις και στην «προοπτική κατεύθυνσης ενός παιδιού στον επαγγελματικό αθλητισμό», το ποσοστό αυτών που απαντούν «δεν ανακατεύομαι» αυξάνεται στην ανώτερη τάξη σε σύγκριση με την μεσαία και την κατώτερη. Ωστόσο, το ποσοστό αυτών που απαντούν «θα χαίρομαι πολύ και θα ήμουν υποστηρικτικός/-η» είναι μεγαλύτερο στην μεσαία και κατώτερη τάξη.

Παρατηρώντας τη σχέση ανάμεσα τις τάξεις και την «αθλητική συνείδηση», η αντίληψη ότι «σε κάθε ηλικία υπάρχει ένα κατάλληλο άθλημα για τον καθένα» φαίνεται ότι επικρατεί περισσότερο στην ανώτερη τάξη σε σύγκριση με την μεσαία και κατώτερη τάξη. Παρομοίως, το ίδιο ισχύει και με την πρόταση ότι «η άθληση αυξάνει το αίσθημα της ευτυχίας». Όσον αφορά την πρόταση ότι «η ασυνείδητη άθληση μπορεί να βλάψει την υγεία», αυτή αντιπροσωπεύεται περισσότερο από την ανώτερη και μεσαία τάξη. Επιπρόσθετα, υπάρχει μια αξιοσημείωτη σχέση ανάμεσα στις τάξεις και στην πρόταση ότι «όλα τα είδη σωματικής δραστηριότητας θεωρούνται άθληση». Αυτοί που απαντούν «λάθος» σε αυτή την ερώτηση μειώνονται από την ανώτερη στην κατώτερη τάξη. Επιπλέον, το ποσοστό εκείνων που στην πρόταση «τα άτομα με σωματική αναπηρία δεν μπορούν να αθληθούν» απαντούν «λάθος» μειώνεται από την ανώτερη στη κατώτερη τάξη.

Εξετάζοντας τη σχέση ανάμεσα στις τάξεις και τις «μερικές αντιλήψεις σχετικές με τον αθλητισμό», στην πρόταση «η άθληση δεν ταιριάζει στους ενήλικες» το ποσοστό αυτών που απαντούν «εννοείται ότι δεν συμφωνώ» είναι αρκετά υψηλό στην ανώτερη τάξη σε σύγκριση με τη μεσαία και την κατώτερη τάξη. Επιπρόσθετα, ανάμεσα στις τάξεις και στη πρόταση «άτομα με υπέρταση δεν πρέπει να αθλούνται» υπάρχει μια αξιοσημείωτη σχέση. Ειδικότερα, μεταβαίνοντας από την κατώτερη στην ανώτερη τάξη το ποσοστό αυτών που «εννοείται δεν συμφωνούν» με αυτή τη πρόταση φαίνεται ότι μεγαλώνει, ενώ πηγαίνοντας από την κατώτερη στην ανώτερη τάξη φαίνεται ότι η αθλητική συνείδηση μειώνεται. Επιπλέον, το

ποσοστό αυτών που στην πρόταση «ο αθλητισμός δεν είναι αναγκαίος για μια υγιή ζωή» απαντούν «εννοείται δεν συμφωνώ» αυξάνεται περισσότερο στην ανώτερη τάξη σε σύγκριση με τη μεσαία και κατώτερη τάξη. Από την άλλη πλευρά, το ποσοστό εκείνων που στη πρόταση «δεν είναι σωστό οι γυναίκες και οι άνδρες να αθλούνται μαζί» λένε «εννοείται δεν συμφωνώ» μειώνεται από την ανώτερη στη κατώτερη τάξη. Ακόμα, το ποσοστό αυτών που «εννοείται δεν συμφωνούν» με την πρόταση «οι ενήλικες γυναίκες δεν πρέπει να αθλούνται» μειώνεται από την ανώτερη στη κατώτερη τάξη. Παρατηρείται, όμως, ότι υπάρχει μια αξιοσημείωτη σχέση ανάμεσα στις τάξεις και τη δήλωση ότι «δεν είναι κατάλληλο για τους ηλικιωμένους να αθλούνται». Το ποσοστό αυτών που «εννοείται δεν συμφωνούν» με αυτήν τη πρόταση μειώνεται από την ανώτερη στην κατώτερη τάξη. Επιπλέον, σύμφωνα με αυτό το αποτέλεσμα παρατηρείται ότι το επίπεδο συνείδησης αυξάνεται από την κατώτερη στην ανώτερη τάξη.

Εξετάζοντας τη σχέση ανάμεσα στις τάξεις και τους «λόγους μη άθλησης», δεν αναφέρονται ξεκάθαρες διαφορές ανάμεσα στις επιλογές των τάξεων, όπως «ντρέπομαι για την ηλικία μου», «δεν μου αρέσει ο αθλητισμός», «δεν το συνήθισα από την παιδική μου ηλικία», «δεν το επιτρέπουν τα ήθη και τα έθιμα» και «δεν βρίσκω έναν φίλο που να αθλείται». Ωστόσο, το ποσοστό εκείνων που λένε ότι «δεν βοηθάει η υγεία μου», «λόγω της ηλικίας μου δεν μπορώ να το κάνω», «οικονομική δυσχέρεια» και «δεν υπάρχει κατάλληλος χώρος άθλησης στη γειτονιά μου» ενώ αυξάνεται από την ανώτερη στην κατώτερη τάξη, το ποσοστό εκείνων που λένε «δεν μπορώ να βρω χρόνο», μειώνεται από την ανώτερη στην κατώτερη τάξη. Εντούτοις, αν και το ποσοστό αυτών που λένε ότι «νιώθω σωματική κόπωση από την δουλειά» είναι στο ίδιο επίπεδο στην ανώτερη και μεσαία τάξη, αυτό μειώνεται εμφανώς στην κατώτερη τάξη. Όσον, όμως, αφορά το ποσοστό αυτών που λένε ότι «τεμπελιάζουν», ενώ στην κατώτερη και μεσαία τάξη βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο, στην ανώτερη τάξη αυτό αυξάνεται ολοφάνερα.

Αξιολόγηση και Συμπεράσματα

Σε όλες τις πτυχές του σημερινού κοινωνικού βίου αντιμετωπίζουμε τις κοινωνικές διαφορές με διαφορετικό τρόπο. Οι διαφορές ανάμεσα στους ανθρώπους δε φαίνεται πολύ πιθανό να επεξηγηθούν πλέον υποβαθμίζοντας απλώς την οικονομική κατάσταση. Τα πλούτη που έχουμε ως άτομα – οικονομικά, κοινωνικά και πολιτισμικά- είναι παράγοντες που μας διαφοροποιούν από τους άλλους. Τα πλούτη που έχουμε- ακόμη κι αν ανήκουν στην ίδια τάξη- καθορίζουν και αλλάζουν ακόμα τις συμπεριφορές, τις συνήθειες και τις προτιμήσεις μας. (Arun, 2014, σελ.171). Επιπρόσθετα, όλες αυτές οι διαφορές εκδηλώνονται στον τρόπο ζωής μας. Οι διαφορές, όμως, στο τρόπο ζωής εμφανίζονται περισσότερο στον μοντέρνο τρόπο διαβίωσης. Μολαταύτα, το πιο σημαντικό χαρακτηριστικό της κοινωνίας μας σήμερα αποτελεί η κατανάλωση παρά η παραγωγή. Επομένως, οποιοδήποτε προϊόν καταναλώνουμε αποτελεί τον πιο σημαντικό δείκτη τού ποιοι είμαστε και πού ανήκουμε.

Türkiye’de Tabakalaşma ve Spor

Murat Yüksel

Tabakalaşma, tarihi süreçte farklı şekillerle de olsa, bütün toplumlarda görülen evrensel bir olgudur. Tarih boyunca görülen kölelik, kast ve feodal sistem gibi geleneksel tabakalaşma modellerinde, tabakalar arası farklılıkların belirgin olduğu, hatta hukuken kabul edildiği bilinmektedir. Modern toplumlarda ise, tabakalar, varlığı hukuken kabul edilmese de, toplumsal bir gerçeklik olarak var olan ve sınırları daha belirsiz şekillerde karşımıza çıkan bir durumdur. Özellikle yaşam tarzında karşımıza çıkan bu farklılıklar, yeme-içme alışkanlıklarından, giyim-kuşam tarzına; bedene gösterilen ilgiden, katılınan faaliyetlere kadar birçok hususta kendini göstermektedir. Toplumsal kurumlardan biri olan sporda da bu yansımaları görmek mümkündür. Bireylerin farklı sportif pratiklere yönelmeleri, kullandıkları spor malzemeleri, gittikleri spor tesisleri, spor yapma amaçları gibi birçok eğilimde tabaka farklılıkları açık bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bir diğer ifadeyle spor ekseninde, bireylerin ve toplumların davranışlarını incelediğimizde, tabaka analizi yapmak mümkündür.

Tarih boyunca, hem köleliğin yaşandığı toplumlarda hem de feodal sistemin var olduğu Ortaçağ Avrupası’nda spor faaliyetlerine katılanların, artı ürüne sahip olan belli bir zümre olduğu görülmektedir (Dever, 2010, s. 185). Artı ürüne sahip olmayla birlikte ortaya çıkan serbest zaman olgusu, bu dönemde sadece belli bir azınlığın tekelindedir. Sanayileşme ile birlikte, artı ürüne sahip olan bireylerin sayısının artması, dolayısıyla serbest zamanın artması, spora katılımı da önemli ölçüde arttırmıştır.

Tabaka farklılıkları modern sporun ortaya çıkmasında da önemli bir rol oynamıştır. Modern spor, 19. yüzyılın başlarında “aristokrat ve büyük burjuva ailelerinin çocuklarının belli sayıda halk oyununu yeniden tasarladıkları İngiliz halk okullarında,” doğmuştur (Taarruz, 2013, s. 146). Her ne kadar sporun eğitim sistemine angaje edilmesiyle

yayılması kolaylaşsa da, sportif faaliyetlerden sadece üst tabaka yararlanmakta, toplumun geneli sportif faaliyetlere katılamamaktadır. Bu dönemde toplumun önemli bir kesiminin spora yeterince katılamıyor olmasına rağmen, atletizm, rugby, futbol gibi birçok spor branşının anavatanının İngiltere olduğu bilinmektedir.

20. yüzyıla gelindiğinde ise "bir zamanlar Batı dünyasında üst tabakadan, kentli, heteroseksüel, beyaz erkeğe mahsus olan spor, yaşanan dönüşümler çerçevesinde önce göçmenlerin, işçilerin ve kadınların, daha sonra eşcinsellerin de katıldığı bir faaliyete dönüşmüştür" (Defrance, 1995, s. 51-52). İlk yıllarında belli bir tabakanın tekelinde olan spor, zamanla toplumun geneline yayılmıştır. Bu durum en azından gelişmiş ülkeler için böyledir. Örneğin Almanya'da her üç kişiden biri bir spor kulübüne üyedir. Bir diğer ifadeyle, 90.000 spor derneğinde 27 milyon kişi spor yapmaktadır (Frankfurter Societäts-Medien GmbH, n.d.). Spora duyulan ilgi öylesine artmıştır ki, 1960'lı yıllarda Amerika'da sporla ilgili konuşmalara katılmayan erkeklere, psikiyatra görünmesi gereken kişiler gözüyle bakılmaktadır (Stone, 1969, s. 10). Yaklaşık yüzyıllık bir süre zarfında, ilk zamanlarda İngiltere'de sadece üst tabakaya mensup kişilerin yapabildiği bir faaliyet olan spor, zaman içinde orta ve alt tabakalara da yayılmıştır.

20. yüzyılın son çeyreğinden itibaren, yeni bir tüketim anlayışı gelişmiş, bireyler tükettikleri ürünlerle farklılaşmaya ve hatta tükettikleri ürünlerle var olmaya başlamıştır. Modern toplumlarda özellikle beden; diyet, spor, yaşam tarzı, kozmetik gibi sektörlerin odak noktasında olan tüketimin vazgeçilmez bir nesnesi konumundadır. Ayrıca bedenimiz, günlük yaşamda, sosyal ilişkilerde, iktidar ilişkilerinde, sınıfsal ilişkilerde bir iletişim aracı olarak da çeşitli anlamlar ifade etmektedir (Okumuş, 2011, s. 46,47). Bedenimiz dışında, kıyafetlerimiz, serbest zaman faaliyetlerimiz, oturduğumuz ev, kullandığımız otomobil vb. bütün tükettiğimiz metaların sembolik bir anlamı vardır. Birey olarak yaptığımız be tercihlerimiz, gelişigüzel yapılan tercihler değildir. Her bir tüketim pratiğimiz, yaşam tarzımızın bir göstergesidir. Yaşam tarzı farklılıkları da bireyi ya da toplumu diğerlerinden ayırtan bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Bir başka deyişle, tüketim toplumunda beğenilerimiz ile var olur ya da farklılaşırız (Featherstone, 2005, s. 145, Chaney, 1999, s. 14). Toplumsal hayatın her aşamasında karşılaştığımız bu farklılıklar, toplumsal kurumlardan biri olan sporda da kendini göstermektedir. Elias'ın da (2008, s.3) ifade ettiği gibi, bir toplumun yaptığı sporlara baktığınızda, o toplumun yapısı hakkında bilgi sahibi olabiliriz. Bu bilgi bize spor özelinde, tabaka analizi yapma fırsatı da vermektedir.

Tabaka Farklılıklarının Spora Yansıması

Değişik sosyal statülere sahip bireylerin kendilerine has bir yaşam tarzı vardır. Bu yaşam tarzı farklılıkları, aynı zamanda tabakalaşmanın da bir göstergesidir. Tabakalaşma ve spor ilişkisi de bu bağlamda analiz edilmektedir. Bir diğer ifadeyle; spor yapma oranı, yapılan sporlar, spor yapma amaçları, spor seyirciliği, spor hakkında konuşma, takım

Türkiye'de Tabakalaşma ve Spor

Tabakalaşma ve spor ilişkisi, Batı'da birçok sosyologun üzerinde çalıştığı bir konudur. Bu kapsamda, sportif pratiklerin tabakalara göre değişen görünümeleri incelenmektedir. Farklı şekillerde spora yansıyan tabakalaşmanın, bizim toplumumuzda nasıl gerçekleştiğinin tespit edilmesi, böyle bir araştırmaya yönelmemizin en önemli sebebidir. Ayrıca, bu araştırma ülkemizde tabakalar ile sportif pratikler arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla, bir ölçek kullanılarak yapılan ilk araştırmadır. Bu araştırmanın ilk defa yapılıyor olmasından dolayı, bazı eksikliklerinin olması muhtemeldir.

Araştırma, „Sosyal tabakalara göre sportif pratikler farklılaşma göstermektedir“ genel hipotezine dayanmaktadır. Bu genel hipotez, birçok alt hipotezi içermektedir.

Araştırmanın evrenini oluşturan kitle, İstanbul'da yaşayan, „sporun içinde olmayan (amatör ya da profesyonel spor yapmamış; BESYO mezunu, beden eğitimi öğretmeni, antrenör, sporcu olmayan; herhangi bir özel veya kamu spor işletmesinde çalışmayan vb.) fakat spor yapan ve yapmayan“ 15 yaş üzerindeki kişileri kapsamaktadır. Bir başka ifadeyle „kitle sporcusu“ adı verilen, sporu bir meslek olarak ya da para kazanmak amacıyla değil, sağlık, haz alma, mutlu olma ve benzeri amaçlarla yapan ve hiç spor yapmayan kişiler araştırma evrenini oluşturmaktadır.

Araştırma, İstanbul evrenini temsil etmek üzere kota örnekleme ile seçilen 500 kişiye uygulanmıştır. Tabakalar ekseninde kotalar belirlenerek örneklem oluşturulmuştur. Bu bağlamda spor yapan/yapmayan, yaş, cinsiyet, eğitim ve sosyo-ekonomik statü olmak üzere beş ayrı kota belirlenmiştir. Bu kotalar belirlenirken bizzat İstanbul'un gerçek verileri göz önünde bulundurulmuştur. Yaş, cinsiyet ve eğitim kotaları belirlenirken Türkiye İstatistik Kurumu'nun Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'nden yararlanılmış; sosyo-ekonomik statü kotaları belirlenirken Veri Araştırma A.Ş.'nin İstanbul için yaptığı altı tabakalı hane bazlı sosyo-ekonomik statü analizi baz alınmıştır.

Araştırma için hazırlanan anket formu, toplumun değişik tabakalarındaki kişilere uygulanmıştır. Bu araştırmada tabakalaşma ölçeği olarak, Veri Araştırma A.Ş. tarafından hazırlanan Veri Sosyo Ekonomik Statü İndeksi (VERİ S.E.S.İ.) kullanılmıştır. Anket formu bu tabakalaşma ölçeğine göre hazırlanmıştır. Ölçekte kişilerin hane bazlı sosyo-ekonomik statülerini tespit etmek amacıyla hazırlanmış sorular yer almaktadır. Anket formunda ise katılımcıların sporla ilgili tutum ve davranışlarını tespit etmeye yönelik sorulara yer verilmiştir. Anket 2012 yılının ikinci yarısında uygulanmıştır.

Veriler, araştırmacı tarafından bilgisayarda istatistik programı ile değerlendirilmiştir. İstatistiksel çözümlemelerde değişkenler arasındaki ilişkilerin tespit edilmesinde ki-kare analizinden yararlanılmıştır. Sonuçlar, frekans ve çapraz tablolar halinde sunulmuştur. Ki-kare analizinin yapılamadığı yerlerde değerlendirmeler oransal eğilimler üzerinden yapılmıştır.

Araştırmanın içeriğine baktığımızda, tabakalar ekseninde spor denildiğinde ilk akla gelen spor branşları, spor yapma sıklığı, yapılan sporlar, arzu edilen sporlar, spor yapma

yeri, spor yapma amaçları, spora yönlendiren faktörler, spor hakkında konuşmalar, kitle iletişim araçlarında sportif faaliyetlerin takibi, spor müsabakalarını izleme yeri, spor kıyafetleri, sportif bilgi seviyesi, vücut bakımına ayrılan zaman, profesyonel spora bakış, spor bilinci, spor ile ilgili bazı tutumlar ve spor yapmama nedenleri analiz edilmiştir.

Tabakalar ile "spor denildiğinde ilk akla gelen spor branşı" arasındaki ilişkiye baktığında, spor denildiğinde ilk akla gelen spor branşı üst tabakada yüzme iken, orta ve alt tabakada futbol olduğu görülmektedir. Branş çeşitliliği açısından sonuçlar incelendiğinde, Batı toplumlarında yapılan araştırmalarda alt tabakadan üst tabakaya doğru çıkıldıkça akla gelen faaliyet çeşitliliği artmakta iken, bizim araştırma sonuçlarına göre spor denildiği zaman üst tabakada 26 branş, orta tabakada 37 branş ve alt tabakada ise 32 branş akla gelmektedir.

Tabakalar ile "düzenli spor yapma" arasındaki ilişkiye baktığımızda ise, alt tabakadan üst tabakaya doğru düzenli spor yapma oranı artmaktadır. Alt tabakada % 14 olan düzenli spor yapma oranı, orta tabakada % 23'e, üst tabakada % 25'e yükselmektedir.

Tabakalar ile "bireylerin aktif olarak yaptıkları sporlar" incelendiğinde, üst tabakada yapılan sporlar arasında ilk beş spor branşı sırasıyla yürüyüş, yüzme, fitness, futbol, voleybol ve bisiklet iken, orta tabakada sırasıyla yürüyüş, yüzme, futbol, fitness ve bisiklet sporları olduğu görülmektedir. Alt tabakada ise yürüyüş, futbol, yüzme, voleybol ve basketbol olarak sıralanmaktadır. Sonuçlara biraz daha detaylı baktığımızda, yürüyüş sporunun tabakalar arasında önemli bir farklılık göstermediği; yüzme, fitness, bisiklet, step-aerobik, tenis, badminton, trekking, dağcılık, koşu gibi sporların ise üst tabakadan alt tabakaya doğru azaldığı görülmektedir. Buna karşın, futbol orta tabakada en fazla, üst tabakada daha az, alt tabakada ise biraz daha az olarak yapılmaktadır. Voleybol ve basketbol branşları üst ve alt tabakada birbirine yakın oranlarda yapılırken orta tabakada azalmaktadır. Jimnastik, orta ve alt tabakada birbirine yakın oranlarda yapılırken, üst tabakada bariz bir şekilde artmaktadır. Satranç, üst ve alt tabakada birbirine yakın oranlarda yapılırken, orta tabakada ciddi bir azalma göstermektedir. Pilates ve uzakdoğu sporları üst ve orta tabakada birbirine yakın oranlarda yapılırken, alt tabakaya doğru azalmaktadır. Atletizm ve güreş sporları üst tabakada hiç yapılmazken, orta ve alt tabakada birbirine yakın oranlarda yapıldığı görülmektedir.

Tabakalar ile "bireysel ve takım sporlarına katılım" arasındaki ilişkiye göre, üst tabakadan alt tabakaya doğru bireysel sporlara katılım azalmaktadır. Takım sporlarına katılımında ise tabakalar arasında farklılık görülmemektedir. Sosyal tabakalar ile yapılan branş sayısı arasındaki ilişkide ise, üst tabakadan alt tabakaya doğru yapılan branş sayısının azaldığı görülmektedir.

Tabakalar ile "arzu edilen sporlar" arasındaki ilişkide, üst tabakada arzu edilen sporlar arasında sırasıyla yüzme, tenis, kayak, binicilik yer alırken, orta tabakada sırasıyla yüzme, futbol, tenis ve basketbol sporları olduğu görülmektedir. Alt tabakada ise yüzme, futbol, voleybol ve basketbol olarak sıralanmaktadır. Araştırma sonuçlarının detaylarına

baktığımızda, yüzme sporunun üst ve orta tabakada hemen hemen aynı oranda arzulan-
dığı görülürken, bu oran alt tabakada azalmaktadır. Üst tabakadan alt tabakaya doğru te-
nis, kayak, pilates, uzakdoğu sporları, okçuluk, golf, aikido, atıcılık, trekking, satranç, es-
krim, yelken, sörf gibi sporların arzulanma oranı azalırken, voleybol, basketbol, fitness,
güreş, koşu gibi sporların arzulanma oranı artmaktadır. Binicilik ve dağcılık üst ve orta
tabakada aynı oranda arzulanırken alt tabakaya doğru arzulanma oranı azalmaktadır.
Futbol orta ve alt tabakada birbirine yakın oranlarda arzulanırken, üst tabakada arzulan-
ma oranı azalmaktadır. Yürüyüş, jimnastik üst ve alt tabakada aynı oranda arzulanırken,
orta tabakada azalmaktadır. Bisiklet ise üst ve orta tabakada aynı oranda azalırken, alt
tabakada artmaktadır.

Tabakalar ile "spor yapma yeri" arasındaki ilişki incelendiğinde, bir spor tesisine
giderek spor yapma durumu üst tabakadan alt tabakaya doğru bariz bir azalma göster-
mektedir. Aynı durum fitness salonuna gitme durumunda da görülmektedir. Bu spor
mekânlarından yararlanmanın az ya da çok, ama daima bir maliyetinin olması bu farklı-
lığı anlaşılır kılmaktadır. Yürüyüşe uygun yerlerde spor yapmanın ise üst tabakadan alt
tabakaya doğru arttığı görülmektedir. Halı sahada spor yapmanın üst ve alt tabakada
aynı olduğu, orta tabakada ise bariz bir şekilde arttığı da gözlenmektedir.

Tabakalar ile "spor yapma amaçları" arasında ilişkide ise, yaşlanmayı geciktirmek,
zinde olmak, düzgün bir vücuda sahip olmak, sağlıklı olmak, mutlu olmak, stres atmak
amacıyla spor yapmanın bütün tabakalar için aynı öneme sahip olduğu görülmektedir.
Kilo vermek ve eğlenmek amacıyla spor yapmanın, üst tabaka için daha önemli olduğu
görülmektedir. Tabakalar ile başarı arzusu ve arkadaş kazanma arasında anlamlı bir ilişki
vardır. Buna göre, başarı arzusu ve arkadaş kazanma amacıyla spor yapma üst tabakadan
alt tabakaya doğru artmaktadır. Tabakalar ile boş zamanı değerlendirme arasında da an-
lamlı bir ilişki vardır. Boş zamanı değerlendirmek amacıyla spor yapma, üst tabakadan
alt tabakaya doğru artmaktadır. Grup duygusu yaşama amacıyla spor yapma, orta ve alt
tabakada daha etkili iken, üst tabakada önemli oranda azalma eğilimi göstermektedir.
Tabakalar ile para kazanma ve itibar kazanma arasındaki ilişki her ikisinde de anlamlıdır.
Üst tabakadan alt tabakaya doğru gidildikçe para ve itibar kazanma amaçlarının bariz bir
şekilde arttığı görülmektedir.

Tabakalar ile "spora yönlendiren faktörler" arasındaki ilişkiyi incelediğimizde, eş
faktörünün, okul hayatı ve öğretmen faktörünün üst tabakadan alt tabakaya doğru art-
tığı, işyeri faktörünün azaldığı görülmektedir. Arkadaş faktörünün bütün tabakalar için
neredeyse aynı etkiye sahip olduğu, çocuk faktörünün ise en çok orta tabakada, sonra
alt tabakada ve en az üst tabakada etkili olduğu görülmektedir. Tabakalar ile okunulan
gazete ve dergi faktörünün ve televizyonun spora yönelmede orta ve alt tabakada daha
fazla etkili olduğu görülmektedir.

Tabakalar ile "spor hakkında konuşma" incelendiğinde, "futbol maçları üzerine yo-
rumlar yaparım" diyenler, en çok orta tabakada, sonra üst tabakada ve en az alt tabakada

bulunmaktadır. Tabakalar ile "futbolun dışında sporla ilgili konuşmalar yaparım" diyenler arasındaki ilişkide, üst tabakadan alt tabakaya doğru azalma görülmektedir. Tabakalar ile, "ülkemin spor politikası üzerine fikir beyan ederim" arasında anlamlı bir ilişki vardır. Buna göre, üst tabakadan alt tabakaya doğru azalmaktadır. Ayrıca, tabakalar ile "spor yayınlarını takip etme" arasında da anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Spor yayınlarını takip etme, en çok orta tabakada, sonra üst tabakada ve en az alt tabakada görülmektedir.

Tabakalar ile "kitle iletişim araçlarında spor faaliyetlerinin takibi" arasındaki ilişkiye bakıldığında, tabakalar ile "günlük gazete okuma" arasında anlamlı bir ilişki vardır. Alt tabakadan üst tabakaya doğru çıkıldıkça günlük gazete okuma oranının bariz bir şekilde arttığı görülmektedir. Tabakalaşma ile "gazetelerde öncelikle okunan konular" arasında da anlamlı bir ilişki vardır. Bu ilişkinin detayları incelendiğinde öncelikle politika sayfasını okuyanlar üst tabakada her iki kişiden birisi iken, alt tabakada her dört kişiden birine düşmektedir. Ekonomi ve magazin sayfalarında tabakalar arası bir farklılık görülmemektedir ve bu ilişki yaklaşık % 10'luk oranlarla öncelikli okunan konular arasında son sırada yer almaktadır. Sağlık ile ilgili konuları öncelikle okumak üst tabakadan alt tabakaya doğru gidildikçe artmaktadır. Aynı durum spor konularını okumada da görülmektedir. Tabakalar ile "televizyonda spor programlarını takip etme" arasındaki ilişkiyi incelediğimizde, spor programlarını takip edenlerin en çok orta tabakada, sonra üst tabakada ve en az alt tabakada yer aldığı görülmektedir. "Spor müsabakalarını medyada takip etme oranı" üst tabakadan alt tabakaya doğru azalmaktadır.

Tabakalar ile "spor müsabakalarını izleme yeri" arasındaki ilişkiye göre, "spor müsabakalarını evde izleme" bütün tabakalar için aynı önemdedir. "Spor müsabakalarını kafeye giderek izlerim" sorusuna "ara sıra" diyenler üst ve orta tabakada % 15 iken, bu oran alt tabakada yarı yarıya düşmektedir. Tabakalar ile "stadyumda spor müsabakası izleme" arasında anlamlı bir ilişki vardır. Stadyuma "ara sıra" gitme oranları en yüksek orta tabakada görülürken, stadyuma "nadiren" giden ya da "hiç gitmeyenlerin" oranı ise alt tabakada en yüksektir. Tabakalar ile "spor salonunda spor müsabakası izleme" arasında da anlamlı bir ilişki vardır. Spor müsabakalarını izlemek üzere spor salonuna "her zaman gitme" üst tabakadan alt tabakaya doğru artmaktadır. "Ara sıra" gitme oranları ise üst tabakada en üst düzeyde görülmekte, alt tabakaya doğru azalmaktadır. "Nadiren" ya da "hiçbir zaman" diyenlerin oranı ise en fazla alt tabakadadır.

Tabakalar ile "spor kıyafeti ile spor yapma" arasındaki ilişkiyi değerlendirdiğimizde, tabakalar ile "günlük kıyafetler ile spor yapma" arasında anlamlı ilişki vardır. Günlük kıyafetlerle spor yapma üst tabakadan alt tabakaya doğru artmaktadır. Tabakalar ile "eşofmanla spor yapma" arasında da anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Eşofmanla spor yapma üst tabakadan alt tabakaya doğru azalmaktadır. Tabakalar ile "spor yaparken şort ve tişört giyme" arasında da anlamlı bir ilişki vardır. Spor yaparken üst ve orta tabakanın yarısı her zaman şort ve tişört giyerken alt tabakada bu oran % 33'tür. "Ara sıra" diyenlerin oranı ise üst tabakada % 28 iken, bu oran orta ve alt tabakada ortalama olarak %

13'tür. "Hiçbir zaman" diyenlerin oranı ise üst tabakadan alt tabakaya doğru artmaktadır. Tabakalar ile "spor yaparken mayo giyme" ve "tayt giyme" oranının üst tabakadan alt tabakaya doğru azaldığı görülmektedir.

Tabakalar ile "sportif bilgi seviyesi" arasındaki ilişkiye bakıldığında, tabakalar ile "Hakan Şükür Galatasaray'lı bir futbolcuydu" sorusuna "doğru" cevabını verenlerin oranı, üst tabakadan alt tabakaya doğru azalmaktadır. Tabakalar ile "2012 Olimpiyatları Londra'da yapılacaktır," bilgisinin doğrulanması arasında anlamlı bir ilişki vardır. Soruya "doğru" cevabını verenlerin oranı üst ve orta tabakada birbirine yakinken, alt tabakada azaldığı görülmektedir. Tabakalar ile "İstanbul 2012 Avrupa Spor Başkenti'dir," bilgisinin doğrulanması arasında da anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Soruya "doğru" cevabını verenlerin üst tabakadan alt tabakaya doğru azaldığı görülmektedir. Tabakalar ile "2010 Dünya Basketbol Şampiyonası'nda Türkiye ikinci olmuştur," bilgisinin doğrulanması arasında da anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Soruya "doğru" cevabını verenlerin üst tabakadan alt tabakaya doğru azaldığı görülürken, "emin değilim/bilmiyorum" diyenler üst tabakadan alt tabakaya doğru artmaktadır. "Doğru değil" cevabını verenler ise üst tabakadan alt tabakaya doğru azalmaktadır. Tabakalar ile "Maraton koşusu 40 km'den uzun bir koşudur," bilgisinin doğrulanması arasında da anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Soruya "doğru" cevabını verenlerin üst tabakadan alt tabakaya doğru azaldığı görülürken, "emin değilim/bilmiyorum" diyenler üst tabakadan alt tabakaya doğru artmaktadır. "Doğru değil" cevabını verenler ise üst ve orta tabakada aynı oranda iken, alt tabakada azalmaktadır.

Tabakalar ile "vücut bakımına ayrılan zaman" arasında anlamlı bir ilişki vardır. Vücut bakımına zaman ayırma konusunda tabakalar arasında büyük farklılıklar olmamakla birlikte, vakit ayırmayanların oranı üst tabakadan alt tabakaya doğru artmaktadır.

Tabakalar ile "çocuğun profesyonel spora yönelmesine bakış" arasındaki ilişki incelendiğinde, "karışmam" diyenlerin oranı üst tabakada orta ve alt tabakaya kıyasla daha yüksektir. Ancak "çok memnun olurum desteklerim" diyenlerin oranı orta ve alt tabakada biraz daha fazladır.

Tabakalar ile "spor bilinci" arasındaki ilişkiye bakıldığında, "Her yaşta herkese uygun bir spor vardır" bilinci, üst tabakada orta ve alt tabakaya oranla biraz daha fazla görülmektedir. Aynı durum "spor yapmak mutluluk hissini artırır" önermesi için de geçerlidir. "Bilinçsiz yapılan spor sağlığa zarar verebilir" önermesi ise, üst ve orta tabakada biraz daha fazla temsil edilmiştir. Tabakalar ile "her türlü bedensel faaliyet spor sayılır" önermesi arasında da anlamlı bir ilişki vardır. Bu soruya "doğru değil" cevabı verenlerin oranı üst tabakadan alt tabakaya doğru azalmaktadır. Tabakalar ile "bedensel engelliler spor yapamaz" önermesine, "doğru değil" cevabını verenlerin oranı üst tabakadan alt tabakaya doğru azalmaktadır.

Tabakalar ile "sporla ilgili bazı tutumlar" arasındaki ilişki incelendiğinde, "yetişkinlere spor yapmak yakışmıyor" önermesine "kesinlikle katılmıyorum" diyenlerin oranı

üst tabakada orta ve alt tabakaya göre oldukça yüksektir. Tabakalar ile “yüksek tansiyonu olanlar spor yapmamalıdır” arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Alt tabakadan üst tabakaya doğru gidildikçe bu önermeye “kesinlikle katılmıyorum” diyenlerin oranının yükselmesi, spor bilincinin alt tabakadan üst tabakaya doğru çıkıldıkça arttığını göstermektedir. Tabakalar ile “sağlıklı yaşamak için spor şart değildir” önermesine “kesinlikle katılmıyorum” diyenlerin oranı üst tabakada orta ve alt tabakaya göre daha yüksektir. Tabakalar ile “kadın erkek birlikte spor yapmak doğru değildir” önermesinde, “kesinlikle katılmıyorum” diyenlerin oranı üst tabakadan alt tabakaya doğru azalmaktadır. Tabakalar ile “yetişkin kadınlar spor yapmamalıdır” önermesine “kesinlikle katılmıyorum” diyenlerin oranı üst tabakadan alt tabakaya doğru azalmaktadır. Tabakalar ile “yaşlıların spor yapması uygun değildir” ifadesi arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bu önermeye “kesinlikle katılmıyorum” diyenlerin oranı üst tabakadan alt tabakaya doğru azalmaktadır. Bu sonuç da alt tabakadan üst tabakaya doğru bilinç düzeyinin yükseldiğini göstermektedir.

Tabakalar ile “spor yapmama nedenleri” arasındaki ilişki incelendiğinde, “yaşımdan utanıyorum”, “spordan hoşlanmıyorum”, “küçükken alışmamışım”, “örf ve adetlerimiz izin vermiyor”, “spor yapmaktan utanıyorum”, “dini inancıma uygun değil”, “etraf ne der diye çekiniyorum” ve “spor yapacak arkadaş bulamıyorum” seçeneklerinde tabakalar arasında bariz farklılıklardan söz edilememektedir. Ancak, “sağlığım el vermiyor”, “yaşımdan dolayı yapamıyorum”, “maddi imkansızlıklar” ve “semtimde spor yapmaya uygun yer yok” diyenlerin oranı üst tabakadan alt tabakaya doğru artmaktayken, “vakit bulamıyorum” diyenlerin oranı üst tabakadan alt tabakaya doğru azalmaktadır. “İşimden kaynaklanan beden yorgunluğu” diyenler üst ve orta tabakada aynı oranda iken, alt tabakada bariz bir şekilde azalmaktadır. “Üşeniyorum” diyenler ise, alt ve orta tabakada aynı iken, üst tabakada bariz bir şekilde artmaktadır.

Değerlendirme ve Sonuç

Tabaka farklılıkları, günümüzde sosyal yaşamın her alanında farklı şekillerle de olsa karşımıza çıkmaktadır. İnsanlar arasındaki farklılıkları, artık sadece ekonomiye indirgeyerek açıklamak, çok da olası görünmemektedir. Birey olarak sahip olduğumuz sermayeler -ekonomik, sosyal ve kültürel- bizi diğerlerinden farklılaştıran unsurlardır. Sahip olduğumuz bu sermayeler -aynı tabakaya mensup olsak dahi- bizim davranışlarımızı, alışkanlıklarımızı, beğenilerimizi belirler, hatta değiştirir (Arun, 2014, s.171). Bütün bu farklılıklar, yaşam tarzımızda kendini gösterir. Yaşam tarzı farklılıkları daha çok modern hayatta ortaya çıkmıştır. Günümüz modern toplumunun en önemli özelliği ürettiği ile var olmaktan ziyade, tükettiği ile var olmaktır. Dolayısıyla, tükettiğimiz her türlü meta, bizim kim olduğumuzun veya nereye ait olduğumuzun en önemli göstergesidir. Bir diğer ifadeyle, ikamet ettiğimiz mekân, oturduğumuz ev, kullandığımız otomobil, yemek

5. Θεωρητική Ανάλυση και Σχολιασμός

Το κείμενο-πηγή που χρησιμοποιήθηκε για την συγκεκριμένη εργασία αποτελεί απόσπασμα από το κεφάλαιο «Tabakalaşma ve Spor» του κοινωνικού περιεχομένου βιβλίου και έκδοσης του 2016. Γίνεται αντιληπτό ότι πρόκειται για γραπτό λόγο που έχει συνταχθεί από ειδήμονες κοινωνιολόγους. Είναι γραμμένο στην τουρκική γλώσσα, η οποία ανήκει στις Αλταϊκές γλώσσες και αποτελεί επίσημη γλώσσα της Τουρκίας, διότι αναγνωρίζεται νομικά και de facto σε όλη την επικράτεια της χώρας (Τσίγκου, Λίβας, 2019: 40). Με βάση το ποσοστό των ομιλητών της θεωρείται μια ευρέως ομιλούμενη γλώσσα, καθώς εκτός από την Τουρκία ομιλείται και σε άλλες χώρες, όπως η Κύπρος, η Ελλάδα, Βουλγαρία κ.ά. Είναι συγκολλητική γλώσσα, αφού μια λέξη μπορεί να πάρει πολλές προσθήκες. Η κύρια διαφορά της με την ελληνική γλώσσα, αναφορικά με τη σύνταξη, είναι ότι το ρήμα μπαίνει πάντα στη τελευταία θέση της πρότασης. Από την άλλη πλευρά, στο απόσπασμα αυτό κυριαρχεί η αναφορική λειτουργία της γλώσσας. (Nord, 2014: 98). Σκοπός του κειμένου είναι η πληροφόρηση του αναγνώστη για την κατάσταση που επικρατεί στην Τουρκία σχετικά με την κοινωνική διαστρωμάτωση και τον αθλητισμό. Πρόκειται για μια ευρέως διαδεδομένη κατάσταση, με την οποία έχει ασχοληθεί μια πληθώρα επιστημόνων (*Tabakalaşma ve spor ilişkisi, Batı'da birçok sosyoloğun üzerinde çalıştığı bir konudur.*). Ο δέκτης είναι σε θέση να την αντιληφθεί, ωστόσο δεν έχει συγκεκριμένη εικόνα για αυτό, κάτι που προσπαθεί να διαλευκάνει το κείμενο. Επιπλέον, γίνεται χρήση της έμμεσης κλητικής λειτουργίας, η οποία φαίνεται μέσα από τον υπερθετικό βαθμό που επιλέγεται (*en önemli sebebidir*), προσδίδοντας έτσι ιδιαίτερη σημασία στο λόγο που διεξήχθη η συγκεκριμένη έρευνα (Nord, 2014: 103). Το κείμενο, θέλοντας να καταστήσει σαφή την υπόθεση πάνω στην οποία στηρίζεται η έρευνα, χρησιμοποιεί μια γενική γνώση του αναγνώστη, ότι οι αθλητικές συμμετοχές των ατόμων διαφοροποιούνται σύμφωνα με τις κοινωνικές τάξεις (*Araştırma, "Sosyal tabakalara göre sportif pratikler farklılaşma göstermektedir" genel hipotezine dayanmaktadır.*). Με αυτό τον τρόπο η έρευνα είναι εύκολο να γίνει αντιληπτή από τον αναγνώστη, ο οποίος εντάσσεται ομαλότερα στο θέμα. Ακόμα, γίνεται χρήση λέξεων που προσδίδουν θετική σημασία στα λεγόμενα (*Toplumsal kurumlardan biri olan sporda da bu yansımaları görmek mümkündür*). Το εν λόγω εγχείρημα απευθύνεται σε άτομα, τα οποία είτε ενδιαφέρονται για το συγκεκριμένο θέμα είτε είναι γνώστες αυτού και θέλουν να πληροφορηθούν περαιτέρω και μπορούν να συμβαδίσουν με τα λεγόμενα. Γίνεται χρήση της δηλωτικής γλώσσας, καθώς το περιεχόμενο που πραγματεύεται αφορά πραγματικά γεγονότα που έχουν εξεταστεί από κοινωνιολόγους μέσω ενός ερωτηματολογίου που δημιουργήθηκε στα πλαίσια της έρευνας τους. Οι προτάσεις αρκετές φορές είναι μακροσκελείς, γεγονός που είναι δυνατόν να δυσχεραίνει την κατανόηση του κειμένου. Λόγω του ότι αποτελεί γραπτό λόγο επιλέγεται το επίσημο ύφος έκφρασης. Χρόνος πρόσληψης του κειμένου αποτελεί η χρονολογία έκδοσης του βιβλίου, δηλαδή το 2016, ωστόσο το ερωτηματολόγιο που δημιουργήθηκε απαντήθηκε το 2012. Όσον αφορά το περιεχόμενο του αποσπάσματος, αυτό αποτελείται από μια ιστορική αναδρομή στις κοινωνίες που επικρατούσαν σε συγκεκριμένες περιόδους της ιστορίας, το ερωτηματολόγιο που δημιουργήθηκε και τα αποτελέσματα, καθώς και τα συμπεράσματα που διεξήχθη μέσω αυτού.

Σχετικά με το μετάφρασμα, αυτό είναι γραμμένο στα ελληνικά. Η ελληνική, αν και είναι μια πλούσια γλώσσα, χαρακτηρίζεται ως ελάσσονα ή μειονεκτική γλώσσα και αποτελεί την επίσημη γλώσσα της Ελλάδας και της Κύπρου. Διαφέρει σημαντικά με την τουρκική στην σύνταξη και γραμματική, ωστόσο μοιράζονται πληθώρα κοινών πλέον λέξεων, που κατά τη διάρκεια των χρόνων έχουν ενσωματωθεί στο λεξιλόγιο που χρησιμοποιείται καθημερινά και από τους δύο λαούς. Σκοπός του μεταφράσματος είναι να διατηρήσει η λειτουργικότητα του κειμένου-πηγής και να εξυπηρετήσει τους ίδιους επικοινωνιακούς στόχους (Reis και Vermeer

1984: 135). Επομένως, γίνεται λόγος για ομοιολειτουργική μετάφραση (Nord, 2014: 118), δηλαδή για αναφορική και έμμεση κλητική λειτουργία. Δεδομένου ότι σκοπός του κειμένου-πηγής είναι να καταδείξει την κατάσταση που κυριαρχεί στην τουρκική κοινωνία, ο σκοπός που κειμένου-στόχου δε θα μπορούσε να διαφέρει, ούτε να προσαρμοστεί τόσο, όσο ενσωματωθεί πλήρως στην ελληνική κοινωνία. Επιπρόσθετα, γίνεται λόγος και για κυριολεκτική μετάφραση (Nord, 2014), καθώς ως επί το πλείστον επιχειρείται η προσαρμογή της σύνταξης και του ιδιοματικού λεξιλογίου στις νόρμες της ελληνικής γλώσσας. Επιπλέον, το μετάφρασμα πρόκειται να δημοσιευτεί με ηλεκτρονική μορφή σε επίσημη πλατφόρμα που άπτεται των κοινωνικών ζητημάτων, των ερευνών σχετικά με την κοινωνία ή τον αθλητισμό, της εκπαίδευσης και των κοινωνικών σχέσεων, και στην οποία πρόσβαση έχουν τόσο ειδικοί κοινωνιολόγοι, όσοι και άτομα που ασχολούνται γενικά με το εν λόγω θέμα, γεγονός όμως που δεν επηρεάζει την έκταση και ανάπτυξη του μεταφράσματος. Δέκτες του κειμένου-πηγή είναι άτομα που επισκέπτονται και ενημερώνονται από τη συγκεκριμένη πλατφόρμα, που ενδιαφέρονται για την κατάσταση που επικρατεί στην τουρκική κοινωνία σχετικά με τη διαστρωμάτωση και τον αθλητισμό, είτε για προσωπικούς λόγους είτε για επαγγελματικούς, είναι κοινωνιολόγοι και άλλοι ειδικοί ερευνητές.

Κατά τη διάρκεια της μεταφραστικής διαδικασίας παρουσιάστηκαν αρκετά μεταφραστικά προβλήματα, τα οποία, σύμφωνα με τη Nord, αποτελούν αντικειμενικά ή διυποκειμενικά προβλήματα ενός μεταφράσματος. Δεν ταυτίζονται με υποκειμενικές δυσκολίες που είναι δυνατόν να συναντήσει ο εκάστοτε μεταφραστής λόγω έλλειψης συγκεκριμένων δεξιοτήτων ή γνώσεων και χρίζουν συγκεκριμένης αντιμετώπισης. Σε αυτό το σημείο είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι τα μεταφραστικά προβλήματα επιλύονται σύμφωνα με τις λειτουργικές προσεγγίσεις που προτείνονται και αναλύονται στο βιβλίο της Nord (2014: 145) και είναι δυνατόν να χωριστούν σε πραγματολογικά, γλωσσικά, πολιτισμικά και ιδιάζοντα. Ιεραρχούνται κατά κατιούσα σειρά αναλυτική διαδικασία (Nord, 2014: 154), καθώς αναλύονται με τη σειρά κατά πραγματολογικό επίπεδο, πολιτισμικό, γλωσσικό και έπειτα κατά κειμενικό επίπεδο.

Ειδικότερα, τα πραγματολογικά είναι από τα σημαντικότερα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Προκύπτουν λόγω των διαφορετικών περιστάσεων ανάμεσα στο κείμενο-πηγή και στο κείμενο-στόχο, διακρίνονται ύστερα από τη σύγκριση εξωκειμενικών παραγόντων, όπως είναι ο πομπός, ο δέκτης, ο χρόνος, το κίνητρο και η κειμενική λειτουργία. Υπάρχουν σε κάθε μεταφραστική διαδικασία, ανεξαρτήτως πολιτισμών ή γλωσσών (Nord, 2014: 148). Καταρχάς, η κύρια διαφορά των δύο κειμένων εντοπίζεται στους δέκτες των κειμένων. Το κείμενο- πηγή, που είναι γραμμένο στη τουρκική γλώσσα, απευθύνεται κατά κύριο λόγο σε τουρκόφωνο αναγνωστικό κοινό που ενδιαφέρεται άμεσα για τη κοινωνική διαστρωμάτωση και τον αθλητισμό στην τουρκική κοινωνία, όπως και για τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου. Από την άλλη πλευρά, το κείμενο-στόχος απευθύνεται σε ελληνόφωνο αναγνωστικό κοινό, το οποίο ενδιαφέρεται εμμέσως για την κατάσταση που επικρατεί στην Τουρκία και τα αποτελέσματα του ερωτηματολογίου. Επομένως, είναι λογικό ο δέκτης να μην είναι εξοικειωμένος με ορισμένα στοιχεία του κειμένου, τα οποία κρίνεται απαραίτητο να επεξηγηθούν στο μετάφρασμα. Παραδείγματος χάριν, στο κείμενο- πηγή γίνεται λόγος για την *Veri Araştırma*, που αποτελεί έναν οργανισμό που ασχολείται με την έρευνα σε πληθώρα τομέων. Για αυτόν τον λόγο, προστίθεται η λέξη «οργανισμός» προκειμένου να γίνει αντιληπτό από τον αναγνώστη περί τίνος πρόκειται. Επιπρόσθετα, παρατίθεται ο *Veri Sosyo Ekonomik Statü İndeksi (VERİ S.E.S.i.)*. Λόγω, όμως, της ορολογικής αβεβαιότητας, καθώς δεν υπάρχει επίσημη απόδοση της ονομασίας του, επιλέγεται η μετάφραση «Πίνακας Δεδομένων Κοινωνικό- Οικονομικής Κατάστασης (VERİ S.E.S.i.)», και διατηρείται το ακρώνυμο στο μετάφρασμα, έτσι ώστε να μην προκληθεί σύγχυση και ο αναγνώστης να μπορέσει να

αναζητήσει τον συγκεκριμένο πίνακα (Κεραμίδας, 2015: 110). Επιπλέον, λόγω του ότι το κείμενο αφορά κοινωνικά ζητήματα που υπάρχουν κατά τη διάρκεια της ιστορίας δεν προκύπτουν προβλήματα σχετικά με τον διαφορετικό χρόνο πρόσληψης του μεταφράσματος. Το ερωτηματολόγιο αναφέρεται ότι δημιουργήθηκε το 2012, κάτι που βοηθά τον αναγνώστη να συμβαδίζει με τα συμφραζόμενα.

Αναφορικά με τα πολιτισμικά προβλήματα, αυτά πηγάζουν από τις διαφορές στις νόρμες και συμβάσεις που διέπουν τη λεκτική και μη λεκτική συμπεριφορά των δύο πολιτισμών. Εμφανίζονται εξίσου σε όλες τις μεταφραστικές διαδικασίες, ωστόσο ενδέχεται να μην είναι το ίδιο σημαντικά σε όλες τις περιπτώσεις. (Nord, 2014: 149). Ειδικότερα, τα προβλήματα της κατηγορίας αυτής προκύπτουν λόγω των διαφορετικών θεσμών, ιδρυμάτων και νομοθετικών πλαισίων που υπάρχουν στην εκάστοτε κοινωνική πραγματικότητα και αποτελούν κομμάτι του πολιτισμού, εντούτοις είναι άγνωστα για το δέκτη του κειμένου-στόχου. Στο εν λόγω κείμενο, όπως προαναφέρθηκε, συναντάται το ακρώνυμο Α.Σ., το οποίο ολογράφως αντιστοιχεί στη Anonim Şirketi και στα ελληνικά θα μπορούσε να αποδοθεί ως Α.Ε. Εντούτοις, με αυτόν τον τρόπο παραποιείται η νομική μορφή της τουρκικής Ανώνυμης Εταιρείας, οι προϋποθέσεις για την σύσταση της οποίας διαφέρουν από αυτές της ελληνικής Ανώνυμης Εταιρείας. Για αυτό το λόγο, αν και δεν προτιμάται συνήθως, επιλέγεται η παράλειψη του συγκεκριμένου ακρωνύμιου, καθώς δεν αποτελεί στοιχείο που καθορίζει αποφασιστικά την κατανόηση του κειμένου. Επιπλέον, το κείμενο δεν είναι αμιγώς νομικού περιεχομένου και επομένως δεν παρεμποδίζεται η λειτουργικότητά του. Από την άλλη πλευρά, στο κείμενο-πηγή παρατίθενται τα αθλήματα που επιλέγονται από τα κοινωνικά στρώματα. Το πρόβλημα που προκύπτει στη συγκεκριμένη περίπτωση έγκειται στο γεγονός ότι στα ελληνικά υπάρχει η επιλογή της αυτολεξεί μετάφρασης των αθλημάτων αλλά και αυτή της ισοδύναμης ονομασίας σύμφωνα με τη νόρμα της ελληνικής γλώσσας. Στο μετάφρασμα επιλέγεται η εναλλακτική της ισοδύναμης ονομασίας, καθώς αυτή καθιστά το κείμενο πιο οικείο στον μη-ειδικό αναγνώστη.

Σχετικά με τα γλωσσικά προβλήματα, αυτά προκύπτουν λόγω των δομικών διαφορών στο λεξιλόγιο, τη σύνταξη και τα υπερτεμαχιακά στοιχεία των δύο γλωσσών, αλλά και λόγω της ύπαρξης περισσότερων από μία αποδόσεων ενός όρου της γλώσσας-πηγής. (Nord, 2014: 150). Για αυτό το λόγο η περίπτωση των αθλημάτων, που προαναφέρθηκαν, αποτελεί ταυτόχρονα γλωσσικό πρόβλημα, καθώς στα ελληνικά είναι δυνατόν να αποδοθούν με δύο συνώνυμους όρους (Κελάνδριας, 2007: 148). Παραδείγματος χάριν, το «tenis» μπορεί να μεταφραστεί ως *αντισφαίριση* ή ως *τένις*. Όπως, όμως, αναφέρθηκε προηγουμένως, επιλέγεται η εναλλακτική που συμβαδίζει με τις νόρμες της ελληνικής γλώσσας. Ακόμα, σε αυτή τη κατηγορία ανήκουν και τα ακρωνύμια/ αρκτικόλεξα. Πρόκειται για βραχυγραφίες, οι οποίες διαφέρουν από τις συντομογραφίες ως προς την φωνολογική τους αντιμετώπιση, καθώς μπορούν να διαβαστούν ως ολοκληρωμένη λέξη (Κελάνδριας, 2007: 99). Συγκεκριμένα, στο κείμενο-πηγή εμφανίζεται το αρκτικόλεξο «BESYO» (Beden Eğitimi ve Spor Yükseköğretim Kurumu), του οποίου η βραχυγραφία δημιουργείται από τα αρχικά γράμματα πλήρων όρων (Παριανού, 2004: 338). Το γεγονός, όμως, ότι υπάρχει παρόμοιο αρκτικόλεξο στην ελληνική γλώσσα καθιστά εύκολη την επίλυση του συγκεκριμένου προβλήματος. Επομένως, στο κείμενο-στόχο επιλέγεται το αρκτικόλεξο «ΤΕΦΑΑ», το οποίο αφορά το παρόμοιο τμήμα πανεπιστημίου στην Ελλάδα.

Όσον αφορά τα ιδιάζοντα προβλήματα, αυτά αφορούν προβλήματα που σχετίζονται άμεσα με το κείμενο-πηγή και απαιτούν ιδιαίτερη μελέτη. (Nord, 2014: 152). Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, για τις ανάγκες της συγκεκριμένης έρευνας, που διεξήχθη από τους συγγραφείς του βιβλίου, δημιουργήθηκε με δειγματοληψία ένα ερωτηματολόγιο, το

οποίο απαντήθηκε από Τούρκους πολίτες. Κατά τη διάρκεια της μεταφραστικής διαδικασίας θεωρήθηκε απαραίτητη η μελέτη της μεθοδολογίας της δειγματοληψίας, προκειμένου να γίνει αντιληπτή η όλη διαδικασία και να είναι δυνατή η επιλογή όρων που σχετίζονται με τη συγκεκριμένη ορολογία. Για αυτό το λόγο, ενώ στο κείμενο-πηγή εμφανίζεται ο όρος «εντεπ», που στα ελληνικά σημαίνει «σύμπαν» ή «κόσμος», στο κείμενο-στόχο αποδίδεται ως «δείγμα», αναφερόμενο στο δείγμα του πληθυσμού της Κωνσταντινούπολης. Επιπλέον, σε αυτό το σημείο κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι κατά τη διάρκεια της μεταφραστικής διαδικασίας έγινε χρήση της αγγλικής ως ενδιάμεσης γλώσσας. Το γεγονός ότι, γλώσσα-πηγή αποτελούν τα τουρκικά, μια ευρέως ομιλούμενη γλώσσα αλλά όχι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη διεθνώς και γλώσσα-στόχο αποτελούν τα ελληνικά, μια μειονοτική γλώσσα κατέστησε σε ορισμένα σημεία τη μεταφραστική μια δύσκολη διαδικασία. Ως εκ τούτου στα σημεία που σχετίζονταν με τη δειγματοληψία και τη διαδικασία της χρησιμοποιήθηκε ως ενδιάμεση γλώσσα η αγγλική, μια διεθνής γλώσσα και ιδιαιτέρως ανεπτυγμένη σε όλους τους τομείς έρευνας. Με αυτόν τον τρόπο το «kota örneklemesi» αποδόθηκε ως «δειγματοληψία ποσοστώσεων» αφού εντοπίστηκε πρώτα στην αγγλική γλώσσα ως «quota sampling».

Επιπρόσθετα, στο κείμενο-πηγή συναντάται πληθώρα πηγών άλλων βιβλίων, συναφή με το κείμενο-πηγή. Για αυτό το λόγο κρίνεται απαραίτητο να αναφερθεί η αρχή της διακειμενικότητας που διακατέχει μεγάλο μέρος του κειμένου. Σύμφωνα με τον Μ. Πολίτη (2007: 1) με τον όρο διακειμενικότητα νοούμε το σύνολο των σχέσεων που συνδέουν ένα κείμενο με άλλα συναφή κείμενα. Αυτές οι σχέσεις, οι οποίες διαμορφώνονται κατά τη σύνταξη ενός κειμένου μπορεί να είναι άμεσες, δηλαδή να γίνεται αυτούσια παράθεση ενός μέρους από άλλο κείμενο, ή έμμεσες, δηλαδή να γίνεται έμμεση αναφορά σε άλλο κείμενο μέσω ειδικών αναφορών σε αυτό, με υπονοούμενα, με συνειρμούς κ. ά.. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα, κυριαρχούν οι άμεσες σχέσεις, καθώς γίνεται αυτούσια παράθεση ενός μέρους από άλλο κείμενο (*“aristokrat ve büyük burjuva ailelerinin çocukları- mbelli sayida halk oyununu yeniden tasarladıkları İngiliz halk okullarında,”*). Το χωρίο αυτό, όπως και τα υπόλοιπα, διατηρείται στο κείμενο-στόχο και μεταφράζεται στην ελληνική γλώσσα, διατηρώντας, όμως, το όνομα του συγγραφέα στην τουρκική.

Τέλος, μέσω των αποτελεσμάτων της έρευνας παρατηρείται ότι, οι ανισότητες μεταξύ των κοινωνικών στρωμάτων κυριαρχούν καθ' όλη τη διάρκεια της Ιστορίας. Καθημερινά άτομα από όλα τα κοινωνικά στρώματα υφίστανται διακρίσεις από άτομα του ίδιου κοινωνικού στρώματος ή διαφορετικού. Σε αυτό παρατηρείται, ότι πολύ μεγάλο ρόλο διαδραματίζει η οικονομική κατάσταση των ατόμων και η κοινωνική θέση που διακατέχουν, τα οποία μάλιστα επηρεάζουν και τον τρόπο ζωής των ατόμων. Ωστόσο, παρατηρείται ότι τον σημαντικότερο ρόλο σε αυτό παίζει η καταναλωτική συμπεριφορά των ατόμων, η οποία καθορίζει το κοινωνικό στρώμα στο οποίο εν τέλει ανήκουν.

6. Επίλογος

Εν κατακλείδι, η εκπόνηση της συγκεκριμένης μεταφραστικής διαδικασίας αποτέλεσε ένα ενδιαφέρον εγχείρημα. Αποκτήθηκαν καινούργιες γνώσεις και εμπλουτίστηκαν περαιτέρω οι ήδη αποκτηθείσες. Ειδικότερα, το γεγονός ότι γλώσσα-πηγή αποτέλεσε η τουρκική γλώσσα κατέστησε την όλη διαδικασία ακόμα πιο ιδιαίτερη. Μέσα από αυτή γίνεται αντιληπτό ότι οι δύο πολιτισμοί έχουν αρκετές διαφορές αλλά και ομοιότητες μεταξύ τους. Επιπλέον, φάνηκε ότι σημαντικό ρόλο κατά τη διάρκεια της μεταφραστικής διαδικασίας διαδραματίζουν οι μεταφραστικές οδηγίες, οι οποίες μπορούν να καθορίσουν σε μεγάλο βαθμό το τελικό αποτέλεσμα. Από την άλλη πλευρά, παρατηρείται ότι οι ανισότητες που

υπάρχουν ανάμεσα στα κοινωνικά στρώματα σχετικά με τον αθλητισμό αφορούν πολλούς τομείς, οι οποίοι πολλές φορές δεν σχετίζονται καθ' αυτού με τον αθλητισμό. Τέλος, ιδιαίτερα ενδιαφέρον θα υπήρχε να ερευνηθεί σε ποιον από όλους τους κοινωνικούς θεσμούς παρατηρούνται οι περισσότερες διαφορές ανάμεσα στα στρώματα.

7. Βιβλιογραφία

➤ Πρωτογενής πηγή

1. Kolektiv., (2016). *TÜRKİYE'DE TOPLUMSAL TABAKALAŞMA VE EŞİTSİZLİK*, Istanbul: Matbu

➤ Δευτερογενής Πηγές

1. Κελάνδριας, Π. Ι. (2007). *Η Μετάφραση των Οικονομικών Κειμένων*. Αθήνα: Δίαυλος.
2. Κεντρωτής, Δ. Γ. (1996). *Θεωρία και πράξη της μετάφρασης*. Αθήνα: Δίαυλος.
3. Κεραμίδας, Σ. Γ. (2015), *Ζητήματα ορολογίας στην τεχνική μετάφραση*. Αθήνα: Δίαυλος
4. Παριανού, Α. (2004). Διαπολιτισμική ειδική επικοινωνία. Μονογραφία στην Επιστημονική Επετηρίδα 1999-2003. Κέρκυρα.
5. Τσίγκου, Μ., Λίβας, Σ., (2019). *Η προστασία των γλωσσικών μειονοτήτων στην Ευρώπη*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση
6. Ammann, M. (2014). *Βασικές αρχές της Μεταφρασεολογίας - ένα εγχειρίδιο για επίδοξους μεταφραστές & διερμηνείς*. Αθήνα: Δίαυλος.
7. Nord, C. (2014). *Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ως στοχευμένη δραστηριότητα – Εισαγωγή στις λειτουργικές προσεγγίσεις*. (Σ.Π. Γραμμενίδης, Δ.Δ. Λάμπρου, μετ.). Αθήνα: Δίαυλος.
8. Reiss, K. & Vermeer, H. J. (2014). *Towards a General Theory of Translational Action*. London: Routledge.

➤ Ιστογραφία

1. Γραμμενίδης, Σ., κ.ά. (2015). Διεπιστημονικές προσεγγίσεις της μετάφρασης [ηλεκτρ. βιβλ.]. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.

- Διαθέσιμο στο: <https://repository.kallipos.gr/cloud-readerlite/index.html?epub=exports/3899/unzipped>. (Ανακτήθηκε στις 10/09/2021).
2. Γραμμενίδης, Σ. (χ.χ.). Η έννοια της ισοδυναμίας στη μεταφραστική διαδικασία. Διαθέσιμο στο: http://www.frl.auth.gr/grammenidis/Publications/2.12.1998a_H_isodynamia_sti_meta_frastiki_diadikasia.pdf. (Ανακτήθηκε στις 08/09/2021).
 3. Πολίτης, Μ. (2007). Η διακειμενικότητα ως «εργαλείο» για τη μετάφραση κειμένων που έχουν παραχθεί με βάση το παράγωγο κοινοτικό δίκαιο. Ανακοίνωση στο διεθνές συνέδριο “Η διδασκαλία των ξένων γλωσσών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση”-ΤΕΙ Ηπείρου Ηγουμενίτσα 7-8 Ιουνίου 2007. Διαθέσιμο στο: [\(PDF\) Η διακειμενικότητα ως «εργαλείο» για τη μετάφραση κειμένων που έχουν παραχθεί με βάση το παράγωγο κοινοτικό δίκαιο | Michel Politis / Μιχάλης Πολίτης - Academia.edu](#) (Ανακτήθηκε στις 08/09/2021).
 4. Nord, C. (2005). *Text analysis in translation: Theory, methodology, and didactic application of a model for translation-oriented text analysis*. Amsterdam: Rodopi. Διαθέσιμο στο: https://www.researchgate.net/publication/271127037_Christiane_Nord_Text_Analysis_in_Translation_Theory_Method_and_Didactic_Application_of_a_Model_for_TranslationOriented_Text_Analysis_Translated_from_the_German_by_Christiane_Nord_and_Penelope_Sparrow (Ανακτήθηκε στις 08/09/2021).
 5. Ευρωπαϊκή Επιτροπή. (2017). *Επεξηγηματικό σημείωμα για τις μεθόδους δειγματοληψίας των αρχών ελέγχου*. Διαθέσιμο στο: https://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_sampling_method_el.pdf (Ανακτήθηκε 01/09/2021)
 6. Milliyet. (2021). A.Ş. Ne Demek? Anonim Şirketleri Kaç Ortaktan Oluşur, Hisse Devri Nasıl Yapılır?. Διαθέσιμο στο: <https://www.milliyet.com.tr/egitim/a-s-ne-demek-anonim-sirketleri-kac-ortaktan-olusur-hisse-devri-nasil-yapilir-6421400> (Ανακτήθηκε 15/09/2021)

➤ Ηλεκτρονικά Λεξικά:

1. Tureng, Multilingual Dictionary, <https://tureng.com/en/turkish-english>
2. IATE. European Union Terminology. <https://iate.europa.eu/home>
3. WordReference. Ελληνο-αγγλικό Λεξικό. <https://www.wordreference.com/engr/>

➤ Λεξικό

1. Τουρκοελληνικό Λεξικό Türkçe Yunanca Sözlük, Κέντρο Ανατολικών Γλωσσών και Πολιτισμού (2000). Αθήνα.